

Werk

Label: Advertising

Jahr: 1933

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311028X_0062|log142

Kontakt/Contact

[Digizeitschriften e.V.](#)
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

Adiční a subtrakční křivka, viz Grafické papíry.

Aktuárské vědy (pojistná matematika — matematická statistika). Řídí E. Schoenbaum. Odp. red. V. Havlík. 1933, ročník 4 (4 sešity). 8° Předplatné pro korporace Kč 100.—, pro jednotlivce Kč 50.—

Vychází ve volných lhůtách a je věnován aplikacím matematiky na pojišťování, statistiku, národní hospodářství a pod. Otiskuje příspěvky též v kterékoli světové řeči a těší se zasloužené pozornosti doma i za hranicemi.

Archiv matematiky a fysiky. Sv. 1. 1876. 8° IV, 240 str. 6 obr. na 2 tab. 2 obr. 4 tab. čís. br. Kč 8.— Sv. 2. 1879. 8° II, 237 str. 25 obr. na 2 tab. 11 obr. 1 mapa bar. br. Kč 8.—

Archiv obsahuje řadu velmi cenných prací autorů domácích i zahraničních, které byly publikovány i v cizích řečech; byl své doby jedním z předních vědeckých časopisů světových.

Aupic Jan: Magické čtverce. Návod k snadnému sestavení každého magického čtverce. 1932. 8° IV, 40 str., 4 listy, 6 příl., 30 obr. br. Kč 16.—

K řešení mag. čtverců o lichém počtu polí ve straně uvádí autor metodu Bocheta de Méziriac a k řešení mag. čtverců o sudém počtu polí ve straně podává novou jednoduchou a snadno pochopitelnou metodu svoji, takže podle jeho návodu lze správně a úplně vyřešiti každý magický čtverec.

Baborovský Jiří, profesor techniky v Brně: *Theoretická a fysikální chemie*. 2. přepr. rozš. vyd. 1926. 8° XXIV, 936 str. 152 obr. pl. Kč 160.— br. Kč 146.—

Knihy tato je míněna jednak jako učebnice pro studentstvo vysokých škol, jednak jako rukověť menšího rozsahu pro prvou informaci o dosažených výsledcích badání na poli fysikální a teoretické chemie. Obrací se tedy nejen ke studentstvu vysokých a odborných škol, nýbrž i k širším kruhům, na př. k průmyslovým závodům, pokud by ke svým speciálním účelům potřebovaly poučení o rozmanitých teoretických otázkách. Proto jsou v ní uvedeny hojně citáty z odborné literatury. Při tom je látka podle své důležitosti rozlišena tiskem tak, aby této knihy s užitkem mohli užívat i začátečníci.

Barografické papíry, viz Grafické papíry.

Batěk Alexander Sommer, profesor průmysl. školy v Praze: *Chemické rovnice*. Jak je psáti, čísti a jim rozuměti. 1927. 8° 139 str. br. Kč 19.60 Kruh, 6.

Spisovatel srovnává chemické rovnice podle funkcí, pod něž lze jednotlivé rovnice zařaditi, vycházeje ze základních funkcí chemické synthese a analyse. Zvláštní péči věnuje srovnání různých oxydací a redukcí. Kniha poslouží všem, kdož by se rádi orientovali v těžkém studiu chemických rovnic, ať jsou to studenti nebo samoukové. Výklady doprovázejí 223 úlohy, jejichž řešení je uvedeno na konci knihy. Rejstřík usnadňuje hledání v ní. Lze ji tudíž vřele doporučiti jako spolehlivou příručku pro studium soukromé i školní.

Bazin René: Contes. Vydal J. Kubišta. 1929. 8° 116 str. br. Kč 14.30 Lectures, 3.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

Běhounek František, docent university v Praze, a **Heyrovský Jaroslav**, profesor university v Praze: Úvod do radioaktivity. 1931. 8° 116 str. 59 obr. Kč 24.— Kruh, 9.

Kromě několika spisů o speciálních partiích radioaktivity neměli jsme dosud v naší vědecké literatuře originálního spisu, kde by se tato věda povšechně probírala a vykládala. Takovým jest tento »Úvod«, psaný přístupně laikovi se vzděláním středoškolským. Radioaktivita jest tu líčena převážně po experimentální stránce s návody k jednoduchým pokusům, jež může čtenář prováděti s nejprimitivnějšími prostředky. Kniha tím poslouží i za návod do praktika z radioaktivity. Hojně informace praktického rázu o Státním radiologickém ústavu a o Jáchymovských lázních, četné ilustrace přístrojů i portréty badatelů činí vědecký obsah poutavým i populárním.

Bellavitis Giusto: Methoda equipollenci čili rovnic geometrických. České vydání uspořádal K. Zahradník. 1874. 8° VIII, 104 str. 37 obr. na 4 tab. br. Kč 6.—

Bibliografické zprávy nakladatelství a knihkupectví Jednoty čsl. matematiků a fyziků. Red. M. Valouch. 1932/33, ročník 7 (8 sešitů). 8° Předplatné Kč 10.—

Vycházejí měsíčně (vyjímaje dobu letních prázdnin) a obsahují přehled nových publikací z matematiky, z exaktních věd přírodních, z filosofie a pedagogiky a z věd technických, a to československých i zahraničních.

Böhm František, profesor reál. gymn. v Třeboni: Barva v teorii a praxi. 1932. 8° 256 str. 124 obr. 9 barev. příloh. br. Kč 60.—

V knize najdete vše důležité, co s barvou souvisí, v přehledně sestavených statích populárně psaných, takže je cennou a nezbytnou pomůckou ve školské praxi i v praktickém životě. Je to v naší literatuře první kniha, která o barvě tak soustavně pojednává.

Bolzano Bernard: Spisy. Vydává Král Česká Společnost Nauk. 4°

Sv. 1. Functionenlehre. Vydal a poznámkami opatřil K. Rychlík. 1930. XX, 183, 24, VI str. br. Kč 80.—

Sv. 2. Zahlentheorie. Vydal a poznámkami opatřil K. Rychlík. 1931. VI, 57, 11 str. br. Kč 30.—

Sv. 3. Vom besten Staate. Vydal a poznámkami opatřil A. Kowalewski. 1932. IV, XXVIII, 130, IV str. br. 72.—

Spisy vynikajícího filozofa a matematika B. Bolzana (1781—1848) budou obsahovati nejen jeho již dříve vytištěné spisy, ale četné původní práce, nalezené v jeho pozůstalosti rukopisné. Přesností ediční je věnována velká péče a četné poznámky vysvětlující, kritické a historické vhodně objasňují Bolzanův text. Dosud vyšlé svazky jsou dobrou zárukou, že vydání Spisů bude činem pozoruhodným.

Bragg William, ředitel Royal Institution v Londýně: O povaze věcí. Přeložili Antonín Šimek, profesor university v Brně, a Hannah Šimková-Kadlcová. 1927. 8° 134 str. 57 obr. 32 tab. na 64 str. br. Kč 22-80 Kruh, 5.

Molekuly, atomy, proton a elektron jakožto základy vši rozmanitosti věcí, jimiž nás obklopuje příroda, jsou předmětem horečného studia plného skvělých objevů, jimiž se nám otevírá nový svět neodolatelně přitažlivosti a dříve netušených možností. A tomuto tajemnému světu je věnována roztomilá knížka Braggova. Vyrostla z klasických poměrů anglické kultury lidovýchovné a je napsána prostě a poutavě perem jednoho z nejšťastnějších průkopníků na poli atomové stavby hmoty. Její jedinečný obsah svým sugestivním kouzlem nejen pobaví, ale přinese také mnoho nových podnětů k myšlení a k další práci.

Brdička Jan: Trigonometrie rovinná i sférická celotěti-
vinná. 1930. 8° 24 str. 14 obr. br. Kč 7.—

V tomto dílku se vrací autor k měření úhlů podle celých třetiv (podle filosofů řeckých) a vyvozuje z toho celou soustavu trigon. Základní pojmy se vyvozují rovněž snadno a praktické počítání se neznesnadňuje.

Březina Jan-Stěpánek Josef: Praktická cvičení z fyziky pro
vyšší třídy středních škol. 1924. 8° 112 str. 33 obr. kart. Kč 12·40
Učebnice 104.

Bydžovský Bohumil: Úvod do analytické geometrie. 1923. 8°
IV, 412 str. 62 obr. pl. Kč 48.— Knihovna, 8.

Úvodní učebnice analytické geometrie pro toho, kdo její nejjednodušší základy zná ze studia středoškolského. Ráz její je převahou elementární jak výběrem látky (útvary lineární a kvadratické), tak jejím uspořádáním a metodou výkladu. Zároveň však kniha připravuje čtenáře k hlubšímu a obecnějšímu chápání problémů geometrických a uvádí jej do metod vyšší geometrie. Neboť po stránce geometrické pojednává i o některých problémech složitějších, zavádí souřadnicí homogenní, přihlíží důsledně k útvarům nevlastním i imaginárním, zavádí pojem invariantu; po stránce početní užívá zkráceného označování a důsledně teorie determinantů. Velké množství úloh (téměř na 800) je, hlavně pro začátečníka, dobrou pomůckou k tomu, aby vnikl v podstatu vyložených teorií.

Bydžovský Bohumil: Základy teorie determinantů a matic
a jich užití. 1930. 8° IV, 212 str. pl. 44.— Knihovna, 14.

Potřeba učebnice o determinantech byla pocítována dávno, neboť již počáteční studium matematiky vyžaduje znalosti základů této teorie. Kniha se proto ve svých prvních kapitolách obrací k začátečníkovi a snaží se uvést ho co nejrychleji do teorie soustavy lineárních rovnic. V dalších částech je přihlíženo k partiím vyšším, z nichž hlavně bu-
diž uvedena teorie matic (s aplikacemi), jejíž důležitost v posledních letech velmi stoupla. Hojně úlohy doplňují výklady.

Bydžovský B., viz též Časopis; Sborník Láskův, Petrův a Sobotkův.
Časopis pro pěstování matematiky a fyziky. Red. B. Bydžovský, E.
Čech, K. Petr, K. Rychlík, A. Žáček, V. Dolejšek, B. Ho-
stinský, F. Závíška, J. Friedrich, F. Vyčichlo, A. Wan-
ger, M. Valouch. 1932/33, ročník 62 (8 sešitů). 8° Předplatné Kč 120.—

Náleží k nejstarším časopisům matematickým; v býv. Rakousku byl to první časopis toho druhu. Je hlavně věnován původní naší produkci a v tom směru se udržuje na evropské úrovni; vedle toho poučuje své čtenáře občasnými referáty o vědeckých aktualitách a soustavnými re-
censemi o běžné literatuře. Didaktická příloha dodává mu zvláštní ceny pro profesory středních škol. Počínaje ročníkem 61 vychází v 8 seš.
ročně, z nichž sudé obsahují dosavadní Časopis, liché Rozhledy
(viz dále), každý pak Bibliografické zprávy (viz nahore) a
Věstník JČMF (viz dále).

Časopis, viz též Index.

Časopisy, viz Aktuáské vědy,
Archiv matematiky a fyziky,
Bibliografické zprávy,
Časopis pro pěstování matematiky a fyziky,
Československý strojník a elektrotechnik,
Chemické listy pro vědu a průmysl,
Listy filologické,
Příloha didakticko-metodická,

Rozhledy matematicko-přirodovědecké,
Ruch filosofický,
Věstník Jednoty čsl. matematiků a fysiků,
Zprávy Jednoty českých matematiků.

Čech Eduard, profesor university v Brně: Projektivní diferenciální geometrie. 1926. 8° 406 str. pl. Kč 80.— Sborník, 18.

Spisovatel se snažil vystačiti s minimem předběžných vědomostí: předpokládá u čtenáře pouze znalost základ. vět diferenciálního počtu a teorie determinantů, mimoto nejjednodušších vlastností integrálu ze spojitě funkce. Vše ostatní potřebné vyvozuje v I. kap. V dalších kap. studuje podrobně pojem křivky, osnovy a plochy, styk a úplný systém projektivních invariantů křivky (ve dvojrozměrném a trojrozměrném prostoru) i osnovy přímek. Abecední seznam pojmenování je velmi výhodný, protože většiny výrazů je zde užito v novém smyslu. Kniha je nejobširnější učebnicí dif. proj. geometrie útvarů závislých na jedné (reálné) proměnné. Největší její cenu lze spatřovati v její bezpodmínečné přesnosti.

Čech E., viz též Časopis.

Černoch Svatopluk, profesor průmysl. školy v Praze: Hydraulické podávání u obráběcích strojů, zejména u stroje stružního. 1930. 4° 15 str. 28 obr. br. Kč 680 Sbírnka příruček SE, 7.

Stálý rozvoj obráběcích strojů přivedl na trh stroje s hydraulickým podáváním, jehož velikost lze velmi pohodlně řídit. Autor pojednává o této otázce a zabývá se zvláště strojem frézovacím.

Československý strojník a elektrotechnik. Red. Ing. Jaroslav Jindra. 4° Založen 1899. Vychází dvakrát měsíčně počínaje lednem. 1933, ročník 28 (24 sešitů). Předplatné čtvrtletně Kč 22.—, půlletně Kč 42.—, ročně Kč 80.—

Přes 30 let vychází tento první český časopis praktického strojnictví a elektrotechniky a stal se nepostrádatelnou pomůckou inženýrům, dílovedoucím i živnostníkům a také žákům škol průmyslových a živnostenských, studnicí, z níž čerpají odborné vědomosti praktické, doplňující jich vzdělání teoretické. O hodnotě časopisu svědčí též, že Obchodní a živnostenská komora v Praze jej počtala u příležitosti 25letého vydávání diplomem a stříbrnou medailí.

Daudet Alphonse: Choix de contes. Díl I. Vydal M. Sova. 1932. 8° 84 str. 1 obr. br. Kč 1050 Lectures, 5.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

Dolejšek V., viz Časopis.

Drachovský Josef, profesor university v Praze: Šest přednášek o hospodářské krizi. 1932. 8° 51 str. br. Kč 10.— Sbírnka přednášek, I/10.

Knižka povstala z autorových přednášek extensních a podává jak teoretický výklad, tak některé praktické návrhy, jak proti krizi bojovat. Poslouží k orientaci i praksi.

Dratková Albína: Positivismus ve fysice. 1924. 8° 20 str. br. Kč 280 Dnes, kdy v relativistické fysice ožil starší positivismus fysikální, zajme každého toto kritické vylíčení úlohy positivismu ve fysice.

Duší Karel, profesor techniky v Praze: Úvod do nauky o theta-funkcích. 1919. 8° XIV, 349 str. 13 obr. br. Kč 36.—

Kniha podává přehled základů teorie eliptických funkcí theta, jakož i nárys aritmetické teorie obecných theta-řad a příslušných funkcí, a to jedné i p -proměnných. Jedna kapitola je věnována eliptickým funkcím Jacobiho i Weierstrassovým.

Duší Karel: Úvod do vektorového počtu. 1923. 8° VIII, 121 str. 21 obr. kart. Kč 19.— Knižovna, 10.

Kniha podává přehled obvyklých algebraických operací s vektory, pak počátky diferenciálního a integrálního počtu vektorového. Rovněž probrány jsou základy počtu tensorového. Příklady ke cvičení usnadňují studium začátečníkovi.

Eisner Jan: Děvín u Bratislavy. 1932. 8° 13 str. 2 obr. Kč 3.— Sběrka přednášek, III/4.

Elektrotechnik, viz Československý strojník a elektrotechnik.

Ertl Václav, profesor v Praze: Časové úvahy o naší mateřštině. 1929. 8° 103 str. br. Kč 16.— Sběrka přednášek, I/2.

Je to posmrtná publikace jednoho z nejlepších našich jazykozpytců, redaktora »Naší řeči« a ředitele akademické kanceláře Slovníka jazyka českého. Prof. Ertl uměl psát o nejobornějších problémech jazykových bez filologické těžkopádnosti a s napínavou zábavností uvést do jejich podstaty. V naší knížce je spojeno sedm závažných statí, vesměs se týkajících dnešní naší jazykové situace, poměru češtiny a slovenštiny, poměru řeči mluvené a gramatiky, germanismů, významu dobrých autorů pro vývoj jazyka, tvarů dialektických a jazyka spisovného a vyučování češtině na středních školách. Jsou to vesměs otázky velmi důležité, a prof. Ertl se ve svých výkladech dotkl i tolika jiných časových věcí, že jeho knížka jest nejlepší pomůckou jak pro pochopení složitých jevů jazykových, tak i našich povinností k mateřštině, jež se stala našim státním jazykem.

Eukleidovy základy (elementa). Přel. František Servít. 1907. 8° VI 315 str. obr. br. Kč 16.—

Překlad tohoto stěžejního díla geometrického, jež je dosud učebnicí v Anglii, jest přístupný každému čtenáři, ježto bylo užito vesměs názvů nyní obvyklých.

Formánek Jaroslav, profesor techniky v Praze: Rozbor a posuzování motorových paliv, minerálních olejů a tuků. 1931. 8° 375 str. 76 obr. 17 tab. br. Kč 62.—

Na základě nejnovějších výzkumů a poznatků pojednává autor o nejdůležitějších metodách analytických, uvádí jejich účel, vysvětlivky technického rázu a úvahy praktické i teoretické, nezapomínaje na stránku technologickou. Udává též cenné praktické pokyny pro volbu olejů k mazání. Kniha je psána slohem přístupným i neodborníku. Řada obrazců a tabulek a seznam literatury účelně doplňuje text.

France Anatole: Contes choisis. Vydal K. Frič. 1930. 8° 88 str. I. obr. br. Kč 11.— Lectures, 4.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

Frič K., viz France A.

Friedrich J., viz Časopis.

Grafické papíry:

Adiční a subtrakční křivka podle prof. dr. V. Hrušky. Modul 10 cm. Tuhý papír 34 × 36 cm. Kč 3.60.

Je-li $\log b - \log a = u$, odečteme z tabulky $\log(a+b) = \log b + v$ nebo $\log(b-a) = \log b + v$; je-li $\log a - \log b = u$, je $\log(b-a) = \log a + v$.

Měřítka a logaritmická stupnice pro libovolné moduly podle prof. dr. V. Hrušky. Modul 0—25 cm. Průsvitný papír. Kč 3.20.

Přeřízneme-li nebo přeložíme-li tento papír podél svislé přímky, dostaneme na ni logaritmickou stupnici, jejíž modul najdeme dole na vodorovném měřítku.

Barografické papíry vlastní výroby pro barografy. 1 kus Kč 1.—, 10 kusů Kč 9.—, 52 kusů Kč 40.—.

Milimetrové papíry (lineární) s rovnoměrným dělením.

Jednotkou dělení je buď 1 nebo 2 nebo 5 nebo 10 mm. Tisk je v barvě hnědé, modré, zelené a černé na papíru plátěném, dopisním, psacím, kreslicím, pausovacím a knihovném, také na pausovacím plátně. Dodává se v arších nebo listech v blocích anebo ve svitcích 10 m délky a 75 neb 105 cm šířky. Blok má 100 nebo 50 listů. Při objednávce dlužno uvést jednotku dělení, barvu, papír a žádanou velikost sítě. Pro významy denní, týdenní, měsíční a roční, pro různé účely a přístroje lze obdržeti papíry speciální.

Jednoduché logaritmické (exponenciální) papíry. $\log y = \log a + x \log b$. Pořadnice $u = m \log y$ mm, úsečka $v = n x$ mm.

Značka	sít cm	m	y	n	x
373 ^{1/2}	27 × 40	90	1—1000	1	0—400
368 ^{1/2}	45 × 60	90	1—100000	1	0—600
376 ^{1/2}	20 × 30	100	1—100	1	0—300
367 ^{1/2}	25 × 25	250	1—10	1	0—250

Dvojitě logaritmické (potenční) papíry. $\log y = \log p + q \log x$. Pořadnice $u = m \log y$ mm, úsečka $v = n \log x$ mm.

Značka	sít cm	m	y	n	x
365 ^{1/2}	20 × 30	100	1—100	100	1—1000
366 ^{1/2}	40 × 50	100	1—10000	100	1—100000
375 ^{1/2}	25 × 25	250	1—10	250	1—10

Sinusové lineární papíry. $\sin y = a + bx$. Pořadnice $u = m \sin y$ mm, úsečka $v = nx$ mm.

Značka 379^{1/2}, sít 15 × 20 cm, $m = 100$, $y = -90^\circ$ až $+90^\circ$, $n = 1$, $x = 0—150$.

Trigonometrické logaritmické (potenční) papíry. Sít 25 × 25 cm.

Značka 381^{1/2} : 1, $\log \sin y = f(\log x)$, $y = 5 \cdot 8^\circ—90^\circ$, $x = 1 \cdot 00—10 \cdot 0$.

Značka 381^{1/2} : 2, $\log \sin y = f(\log \sin x)$, $x = y = 5 \cdot 8^\circ—90^\circ$.

Značka 381^{1/2} : 3, $\log \operatorname{tg} y = f(\log x)$, $y = 5 \cdot 7^\circ—84 \cdot 3^\circ$, $x = 1 \cdot 00—10 \cdot 0$.

Značka 381^{1/2} : 4, $\log \operatorname{tg} y = f(\log \sin x)$, $y = 5 \cdot 7^\circ—84 \cdot 3^\circ$, $x = 5 \cdot 8^\circ—90^\circ$.

Značka 381^{1/2} : 6, $\log \operatorname{tg} y = f(\log \operatorname{tg} x)$, $x = y = 5 \cdot 7^\circ—84 \cdot 3^\circ$.

Souřadnicové papíry polární. $y = r \sin \varphi$, $x = r \cos \varphi$. r na mm.

Značka 316^{1/2}, plný kruh průměru 30 cm, φ na 2° .

Značka 316^{1/2} : 30, čtvrtkruh poloměru 30 cm, φ na 2° .

Značka 318^{1/2}, plný kruh průměru 16 cm, φ na $22 \cdot 1/2^\circ$.

Značka 318^{1/2} : Mm, totéž v hnědé barvě na čtvercovém mm dělení zeleném o straně 16 cm.

Souřadnicové papíry trojúhelníkové s obdélníky a bez nich. Papíry aerologické a meteorologické. Papíry pro měření optická. Papíry registrační.

Hořejší data představují jen výběr papírů pro první orientaci. K dotazům uvádějícím zevrubně účel potřeby a použití poradíme vhodné papíry. Papíry logaritmické jsou tištěny zpravidla v barvě hnědé na papíru knihovném nebo pausovacím; druh papíru nutno uvést při objednávce.

Pro zvláštní účely též vyrábíme papíry podle prání; vyžádejte si v případě potřeby nabídku.

Gröger Jaroslav, Ing. Dr. h. c.: Rozhledy po prvotných úkonech hmoty se zřetelem k časovým otázkám moderní fyziky. 1925. 8° 53 str. 14 obr. br. Kč 14.—

Obsah: Světový éter, tělesné praprky, elektrostatika, magnetismus, posuvné proudy a elektromagn. vlnění, kvantová teorie, o povaze účinnostního kvanta, sloh a přechodné stavy atomových polí při emisí a absorpci světla, ústrojové složení tělesných praprkvů, hmota a její vztahy k teoriím relativity.

Groh F., viz Sborník Grohův; Sofokles.

Groh Vladimír, profesor university v Brně: Starý Řím. 1931. 8° 504 str. 146 obr. br. Kč 45.—

Souborné dílo obsahující v 12 rozsáhlých odstavcích celý obraz římského života zachycený vývojově i soustavně. V 1. kap. jsou do obrazu přírodních a kulturních poměrů starého Latia zasazeny počátky Říma a jeho vztah k Etruskům. Kap. 2—6 probírají obyvatelstvo, ústavu, právní a správní poměry jakož i vojenství republiky a principátu; k tomu se pojí kap. 7 o dominátu. Kap. 8 je věnována topografii Říma a Itálie, poslední čtyři kapitoly pak pojednávají o hospodářských poměrech, náboženství, bydlení a životě, řeči a písemnictví. Výklad je syntetický a založený na materiálu a na posledních výtěžcích badání. Připojené poznámky pak seznamují podle jednotlivých kapitol jednak s důležitějšími problémy, jednak s hlavní odbornou literaturou. Hojný počet obrazů, řada příloh a mapy oživují výklady. Obšírný rejstřík usnadňuje užívání knihy.

Havlík V., viz Aktuárské vědy.

Havránek B., viz Kulbakin S.

Hertík Stanislav, profesor průmysl. školy v Praze: Kalkulace a organizace výroby. 1929. 8° 144 str. 31 obr. 1 příl. 64 tab. (Schvál. 17. 3. 1929, č. 27179; MV 300/1929.) ppl. Kč 38.20 Učebnice 114.

Příručka ta je sice určena posluchačům průmyslových škol, ale při zpracování materiálu byl vzat zřetel i na potřebu jejich absolventů v praktickém životě. Proto obsahuje množství tabulek a diagramů, sestavených podle praktických dat získaných měření na kovoobráběcích strojích a na podkladě dnešních cen a mezd.

Hertík Stanislav: Základy měření a zkoušení materiálů. 1926. 8°

Díl I. 110 str. 158 obr. ppl. Kč 26.— Učebnice 112.

Díl II. 96 str. 91 obr. v textu, 6 obr. na tab. ppl. Kč 26.— Učebnice 113.

Prvý díl se obírá měřicími metodami a přístroji, druhý pojednává o postupu zkoušek materiálu a stručně probírá metalografii v rozsahu odpovídajícím schopnostem a předběžnému vzdělání posluchačů průmyslových škol. Při tom však je pamatováno i na potřeby mimoškolské, neboť není dosud v české literatuře jiného díla, které by o tomto oboru celkově a samostatně pojednávalo.

Hertík Stanislav - Mácha František, prof. průmysl. školy v Praze: Chemická technologie pro vyšší školy průmyslové. 1927. 8° 76 str. 31 obr. (Schvál. 2. 9. 1927, č. 96128.) ppl. Kč 17.40 Učebnice 116.

Tato příručka má na zřeteli také potřebu praktiků. Pojednává o vodě a jejích vlastnostech, o jejím čištění a měkčení pro různé účely průmyslové, dále o palivech pevných, tekutých i plynných a konečně o mazadlech, jejich vlastnostech a o zásadách mazání. Veškerá zařízení jsou popsána na případech v praxi vskutku užívaných.

Heyrovský J., viz Běhouněk F.

Hilzter Alfred, docent techniky v Praze: Les. Život a význam našich lesů. 1931. 8° 200 s. 1 př. 57 o. br. KČ 39— Sbíрка přednášek, I/7.

Kniha líčí v přehledu život lesa v pojetí ekologickém a fyto-sociologickém; přihlíží při tom především k našim poměrům. Podává stručný rozbor vztahu lesa ke klimatickým a půdním činitelům, ekologii stromu jako biologického typu, vlivy společenského života, vývoj a proměny lesních společenstev, účinky lidského zásahu a náčrt hospodářského významu lesa. V závěru jest uveden nárys lesního krytu naší republiky a jeho nejvýznačnějších složek.

Hlavatý Václav, profesor university v Praze: Úvod do neeuclidovské geometrie. 1926. 8° 212 str. 32 obr. br. KČ 30— Kruh, 3.

Sepsáním první české příručky neeuclidovské geometrie vyšel autor vstříc nejen potřebám odborníků, nýbrž i zájmu té části vzdělané veřejnosti, která je dychtivá poznati zblízka vědecké složky světového názoru. Neboť objevení n. g. dalo podnět k postupnému zobecnování matematického pojmu prostoru, jenž od úzké omezenosti tří rozměrů se znenáhla rozšířil na pojem n -rozměrné variety. Působením teorie relativnosti dostává se pak n. g. v poslední době do ostrého vztahu ke skutečnosti, díky různým pokusům o nový výklad stavby světové, čímž zájem o ni proniká do široké veřejnosti.

Horna R., viz Sbíрка přednášek a rozprav.

Hostinský Bohuslav, profesor university v Brně: Diferenciální geometrie křivek a ploch. 1915. 8° VIII, 128 stran, 35 obr. Rozebáno. Nové vydání se připravuje. Knihovna, 1.

Hostinský Bohuslav: Geometrické pravděpodobnosti. 1926. 8° 87 str. br. KČ 11— Kruh, 2.

Tato knížka má dvojí účel. Předně podává základní věty o geom. pravděpodobnostech a zabývá se úlohami zajímavými se stanoviska ryze geometrického; zvláštní kapitola je věnována úvahám o pokusech, kterými lze potvrditi formule pro pravděpodobnosti. Za druhé použil spisovatel Poincaréovy »metody libovolných funkcí« k řešení některých speciálních metod. Všude tam, kde se jedná o spojitý pohyb, můžeme vypočítati pravděpodobnost za předpokladů zcela obecného rázu, přihlížíme-li k tomu, jak závisí konečná poloha na počátečních podmínkách.

Hostinský Bohuslav: Mechanika tuhých těles. Přednášky konané na přírodovědecké fakultě Masarykovy university ve stud. r. 1921—1924. 8° VIII, 286 str. 124 obr. na 4 tab. pl. KČ 48— Knihovna, 11.

Kniha je určena především pro začátečníky, kteří ovládají základy diferenciálního a integrálního počtu. Základní pojmy mechaniky jsou probrány dosti obsírně, ale ani těžší aplikace nejsou opomíjeny. Důkladně je vyložena Lagrangeova metoda a četné její aplikace. Na rozdíl od knihy Kučerovy není užito analýse vektorové. Všude tam, kde bylo třeba užiti méně přístupných pojmů matematických, jsou aspoň stručně uvedeny obsahy příslušných vět. Lze proto vřele doporučiti studium této knihy, zejména začátečníkům.

Hostinský B., viz též Časopis.

Houdek František: Dějepis Jednoty českých matematiků v Praze. Vydáný na oslavu památky založení »spolku pro volné přednášky z matematiky a fysiky« před 10 lety, z kterého jednota vznikla. 1872. 8° 64 str. KČ 2—

Hrdina Karolus: Bohemia Latina. 1931. 8° 136 str. br. KČ 15—

Obsahuje ukázky, básnické i prosou psané, ze 47 našich spisovatelů,

počínajíc Kristiánovou legendou a končíc prof. Pařatou. Výbor ten jeřt důkazem, jak mocnou složkou národní kultury byla latinsky psaná součást naší literatury a jak se v ní vždy udržovalo slovanské vědomí. Ke konci jsou přidány české poznámky o spisovatelích ve výboru zastoupených.

Hruška František, profesor průmysl. školy v Praze: *Automobilní motory pro levnější paliva*. 1930. 4° 16 str. 21 obr. br. Kč 6-80
Sbírka příruček SE, 5.

V automobilovém průmyslu se dnes studuje velmi podrobně otázka automobilového motoru poháněného levnějším palivem, a to nařtou. Konstrukteři pracují o sestrojení automobilového motoru Dieselova. V brožurce sděluje autor dnešní stav této otázky.

Hruška V., viz Grafické papíry; Lářka V.

Hujer Oldřich, profesor university v Praze: *Úvod do dějin jazyka českého*. Rozebráno. 3. vyd. se připravuje.

Hujer O., viz též *Listy filologické*.

Hvězdářská ročenka na rok 1933. Pěčí Státní hvězdárny Republiky Československé. Sestavil Bohuslav Mašek. Ročník 13. 1932. 8° 118 str. 12 obr. br. Kč 26-40

Předcházející ročníky, pokud jsou na skladě, za sníženou cenu Kč 22.—

Hvězdářská ročenka je nutnou pomůckou pro milovníky astronomie při jejich pozorováních, ale vykoná cenné služby i při výkladech astronomických na školách. Mimo obvyklé efemeridy podává soustavný přehled o všech nejdůležitějších událostech, které lze na obloze očekávat. Souborné články informují čtenáře o zajímavých aktualitách astronomických, zejména podávají zprávu o současném stavu vysílání radio-telegrafických signálů časových.

Hýsek Miloslav, profesor university v Praze: *Komenský v beletrii*. 1931. 8° 40 str. br. Kč 8.— Sbírka přednášek, 1/8.

Autor se zřetelem k celému našemu literárnímu vývoji ukazuje, jak a pokud si naše krásné písemnictví všimalo velkého zjevu našich dějin a jaká byla účast poesie na vytvoření dnešního kultu učitele národů.

Hýsek M., viz též *Listy filologické*; Sbírka přednášek a rozprav.

Charisteria Guilelmo Mathesio quinquagenario a discipulis et Circuli linguistici Pragensis sodalibus oblata. 1932. 8° 149 str. br. Kč 45.—

Tento filologický sborník, vydaný na počest padesáti dr. Viléma Mathesia, profesora Karlovy university v Praze, obsahuje 29 vědeckých pojednání jeho přátel a žáků.

Chemické listy pro vědu a průmysl. Orgán Čsl. Společnosti Chemické. Red. J. Šebor a O. Weber. 1933, ročník 27 (21 sešitů). 4° Vycházejí dvakrát za měsíc. Předplatné Kč 130.—

Chemické listy přinášejí původní práce z oboru čistě i užité chemie vedle rozhledů po soudobé literatuře vědecké. Mimoto obsahují zprávy osobní, patentní a spolkové.

Index Časopisu pro pěstování matematiky a fysiky za ročník I—XXX. Sest. A. Pánek. 1901. 8° IV, 90 str. br. Kč 2-40

Jakobson Roman: *Remarques sur l'évolution phonologique du russe comparée à celle des autres langues slaves*. 1929. 8° 120 str. br. Kč 24.— *Travaux*, II.

Přehled historického vývoje ruského systému fonologického ve srovnání s jinými jazyky slovanskými.

Janko J., viz *Xenia Pragensia*.

Jarník V., viz *Petr K.*

Jednota československých matematiků a fysiků.

Dějepis, viz Houdek F., Posejpal V., Rehořovský K.-Seydler A.

Jubileum, viz Posejpal V.-Kučera B.

Knihovna, viz Kaván J.

Reforma, viz Šalamon B.

Věstník, viz tento.

Jindra J., viz Československý strojník a elektrotechnik; Ročenka; Sbíрка příruček.**Jiráni Otakar**, profesor university v Praze: Skladba jazyka latinského. Díl I. Skladba věty jednoduché. 1915. 8° VII, 205 str. br. Kč 14—

Kniha jest prvním dílem velké historické skladby jazyka latinského, zpracované v samostatném pojetí autorově se stálým zřetelem k výsledkům badání v oboru jazyků indoevropských.

Jiráni Otakar: Vergilius. Jeho život a dílo. 1930. 8° 132 str. br. Kč 24— Sbíрка přednášek, I/4.

Nedávné jubileum největšího římského epika bylo oslaveno celým vzdělaným světem, na jehož duchovní a zvláště slovesný vývoj měl slavný epik význačný vliv. Knižka prof. Jirániho je vedle sborníku »Pio vati« hlavním výtěžkem české účasti při těchto oslavách. Dokonalý znalec antického světa, jenž v několika překladech z římských autorů projevil hluboké pochopení pro jejich myšlenkové i umělecké hodnoty, podává zde syntesu dnešního vědění o básníku »Aeneidy« a pozoruhodně líčí jeho vliv i na náš český život.

Jiráni O., viz též Cicero; Listy filologické; Pio vati.**Kadeřávek František**, profesor techniky v Praze, **Klíma Josef**, profesor techniky v Brně, **Kounovský Josef**, profesor techniky v Praze: Deskriptivní geometrie. Učebnice pro vysoké školy. 8°

Díl I. 1930. IV, 420 str. 491 obr. 1 anaglyf, 1 brejle. pl. Kč 98— Knihovna, 16.

Díl II. 1932. 563 str. 388 obr. pl. Kč 128— Knihovna, 17.

Tato deskriptivní geometrie je psána pro veškeré české vysoké školy technické. Proto obsahuje i discipliny pomocné, geometrii polohy a kinematiku, poté deskriptivní geometrii vlastní, veškeré způsoby zobrazovací, rozbor a zobrazení křivek a ploch, teorií osvětlení, úvod do stereotomie atd. Přihlédnuto k aplikaci kapitolami o řešení střech, k perspektivě, fotogrammetrii, geometrálnímu osvětlení a pod. Mimo látku nezbytně potřebnou pro techniky jest uvedena i látka vyšší, aby technik seznal rozsah další látky, a kandidát profesury měl vodítko k dalším studiím podrobným.

Karhan František: Technika počítací. 1912. 16° IV, 68 str. 10 obr. br. Kč 4—

Spisek podává názorný a zevrubný výklad, jak jest zacházeti s logaritmickým pravítkem, doprovázený řadou instruktivních příkladů. Je též připojen stručný teoretický výklad logaritmického počítání vůbec.

Kašpárek Theodor, profesor techniky v Praze: Sibiř. 1930. 8° 108 str. 1 mapa. br. Kč 22/40 Sbíрка přednášek, I/3.

Sibiř, do světové války pro cizího člověka země téměř legendární, stala se u nás známou zejména heroickou anabásí našich legií, jimiž přešla jako dějiště slavných válečných událostí v našem osvobození navždy do našich dějin. Prof. Kašpárek, jenž měl příležitost Sibiř poznati z vlastního názoru, podává ve své knížce všestranný její obraz; na základě nejnovější literatury a statistických dat osvětluje ji po stránce zeměpisné, národopisné, historické a zejména národopisné.

hospodářské. Z jeho jasných a věcných výkladů je patrný veliký význam Sibíře jak pro dobu dnešní, tak zvláště pro budoucnost.

Kaván Jiří: Katalog knihovny Jednoty českých matematiků. 1909. 8° IV, XVI, 211 str. br. Kč 4.—

Přírůstky knihovny jsou otiskovány ve Výročních zprávách Jednoty a jsou též uveřejňovány v Bibliografických zprávách.

Kavina Karel, viz Sbírka přednášek a rozprav.

Kesl Karel: Dotyky pro elektrotechnické přístroje. 1930. 4° 28 str. 43 obr. br. Kč 20.—

Autor ukazuje, že lze navrhnouti elektrodynamicky kompenzované palcové kontakty tak, aby podaly naprosto spolehlivé provozovací výsledky.

Kesl Karel: Ochrana elektromotorů automatickými vypínači. 1928. 8° 49 str. 46 obr. Kč 12.—

Řešení tohoto problému jest aktuální důležitou otázkou. Proto přichází včas tento spisek, který zevrubně probírá příslušnou teorii i praktické řešení.

Kesl Karel: Rychlé vypínače a ochrana dráhových zařízení. Díl I. 1927. 8° 110 str. 80 obr. br. Kč 30.—

Obsah: Část všeobecná, ochrana dráhových zařízení. Principy, konstrukce a výsledky zkoušek s rychlými vypínači.

Klíma J., viz Kadeřávek F.

Klíma Stanislav: Slovensko. Obraz jeho minulosti a přítomnosti. Druhé, doplněné vyd. 1920. 8° 112 str. br. Kč 12.—

Autor, známý znalec Slovenska, v řadě kapitol zachycuje zajímavý obraz slovenského života, jehož znalost je nutná každému, kdo chce Slovensko navštívit nebo hledá příčiny odlišného postupu Slováků.

Knihovna spisů matematických a fyzikálních. 8° Viz pod jmény autorů.

1. Hostinský, Diferenciální geometrie křivek a ploch.
2. Vojtěch, Základy matematiky ke studiu věd přírodních a technických. Díl I.
3. Novák, Fysika. Díl I.
4. Novák, Fysika. Díl II.
5. Semerád, Příručka praktické geometrie.
6. Kučera, Základy mechaniky tuhých těles.
7. Vojtěch, Základy matematiky... Díl II.
8. Bydžovský, Úvod do analytické geometrie.
9. Láska-Hruška, Počet grafický a graficko-mechanický.
10. Dušl, Úvod do vektorového počtu.
11. Hostinský, Mechanika tuhých těles.
12. Posejpal, Roentgenovy X-paprsky.
13. Macků, Fysika.
14. Bydžovský, Základy teorie determinantů a matic a jejich užití.
15. Láska-Hruška, Teorie a praxe numerického počítání.
16. Kadeřávek-Klíma-Kounovský, Deskriptivní geometrie. Díl I.
17. Kadeřávek-Klíma-Kounovský, Deskriptivní geometrie. Díl II.

Kolář Antonín, profesor university v Bratislavě: Vztahy evropské kultury k antice. 1929. 8° 272 str. br. Kč 50.— Sbírka přednášek, III/1.

Knihla podává v první, historické části nejprve charakteristiku kultury řecké a římské, načež líčí její vliv v dějinném vývoji evropského lidstva. V části druhé probírá soustavně jednotlivé složky evropské kul-

tury (stát, náboženství, umění slovesné i výtvarné, vědy) a jejich vztah k příslušným výtvorům ducha řeckého a římského. V třetí části jedná o vlivu antiky na kulturu československou, ve čtvrté pak ukazuje, jaké stanovisko třeba zaujmouti k antice dnes.

Kopal Josef, profesor university v Bratislavě: *Romain Rolland*. 1930. 8° 97 str. br. Kč 18.— Sbírkka přednášek, III/2.

Autor podává věcný obraz literárního díla R. Rollanda, které stopuje krok za krokem v souvislosti se životem spisovatelovým. Zejména podrobně rozbírá a kriticky oceňuje nejúspěšnější dílo Rollandovo, *Jan a Kryštof*, který též u nás našel tolik čtenářů. Věnuje pozornost i jeho dílům válečným a poválečným, při čemž podrobným rozbořem Rollandovy ideologie ukazuje, jak tato díla vyrůstají z mravní krise, již spisovatel prožil za války. Spis poskytuje spolehlivé poučení o jednom z nejzajímavějších zjevů dnešní literatury francouzské.

Kopal J., viz též **Lanson G.**

Kössler Miloš, profesor university v Praze: *Úvod do počtu diferenciálního*. 1926. 8° 147 str. 16 obr. br. Kč 18-70 Kruh, 4.

Kniha je psána tak, aby ji mohl čísti každý, kdo zná počátky algebry, goniometrie a analytické geometrie. Proto se hodí velmi dobře za pomocnou knihu středoškolskou i pro samostatné studium základů vyšší matematiky. Budiž zejména vytknuto, že přes svou stručnost a elementární ráz vyhovuje všem požadavkům moderní přesnosti. I pokročilého čtenáře zaujme v ní mnohá část, zvláště pak způsob, jak se spisovateli podařilo vyhověti současně požadavkům přísně vědeckým i metodickým.

Košvanec Jaromír, profesor průmysl. školy v Praze: *Novější konstrukce silnoproudových zemních kabelů*. 1931. 4° 15 str. 41 obr. br. Kč 6-40

Studiem dielektrických poměrů byly zdokonalovány zemní kabely a jejich izolace zlepšována, takže dnes vyhovují i pro vysoká napětí. V pojednání se poukazuje na kabely Höchstädterovy, které velmi dobře vyhovují požadavkům. Poruch zemních kabelů, které byly dříve často způsobovány neznalostí jejich dielektrických vlastností, stále ubývá. Se stanoviska národohospodářského jsou zemní kabely lepší než vzdušná vedení.

Kounovský J., viz **Kadeřávek F.**

Kowalewski A., viz **Bolzano B.**

Král Josef, profesor university v Praze: *Řecká a římská rhytmika a metrika*. 8°

Díl I: *Řecká rhytmika*. 2. vyd. 1915. XII, 275 str. br. Kč 18.—

Díl II: *Řecká a římská metrika*. Sv. 2. 1911. XII, 336 str. br. Kč 20—
Sv. 3. 1913. XI, 360 str. br. Kč 24—

Vedle české prosodie druhé životní dílo autorovo a jedinečné svého druhu, neboť jasností a objektivností podání a úplným vyčerpáním látky a literatury se mu nevyrovná ani v německé literatuře podobný synthetický spis.

Král Josef: *Státní zřízení římské*. Upravil a vydal **Vladimír Groh**. 1921. 8° X, 304 str. br. Kč 50—

Nenadálá smrt zabránila prof. Královi zpracovati akademická čtení o státním zřízení římském v soustavnou příručku, jak bývalo jeho dávným přáním. Odkazu toho se pietně ujal nynější profesor starověkých dějin při universitě v Brně, **Vladimír Groh** a stejněměrně zpracoval i částečně doplnil látku, takže kniha, obsahující soustavné výklady

o občanstvu římském, magistratuře, senátu a hromadách lidu, je vhodnou přípravou pro úvod do římského práva a upoutá i každého čtenáře, který se zajímá o dějiny ústavního zřízení.

Král J., viz též *Podobizny*; *Sborník Králův*; *Sofokles*.

Kraus A., viz *Xenia Pragensia*.

Krkoška Josef, ředitel reál. gymn. v Pelhřimově: *Základy pohybového příčinosloví ve světle svého vývoje. Úvod do dnešní nauky o pohybu*. 1914. 16° 176 str. br. Kč 3.20

Historický vývin pohybového příčinosloví (zákon setrvačnosti, akce, akce s reakcí) hodí se nejlépe k objasnění příčinoslovných základů pohybu, ale zasluhuje také sám o sobě zvláštní pozornost, neboť obsahuje hojně látky dosud neúplně prozkoumané.

Křovák Josef, měřický vrchní rada v Praze: *Číselné sedmimístné tabulky trigonometrických funkcí upravené pro počítačové stroje*. 1925. 4° 19 str. br. Kč 12.—

Hodnoty funkcí jsou udány pro každou třetí úhlovou minutu. Přes to umožňují tabulky přesné a rychlé výpočty hodnot funkcí až na 7 deset. míst nebo úhlů až na desetiny vteřin pomocí 2. tab. diferencí, jež jsou uvedeny v tab. Na 6 des. míst interpolujeme jen pomocí 1. tab. díl. udané pro vteřiny.

Kruh, Sbirka spisů vydávaná JČMF za redakce B. Bydžovského, V. Posejpalu a M. Valoucha, 8° Viz pod jmény autorů.

1. Závistka, Einsteinův princip relativnosti a teorie gravitační.
2. Hostinský, Geometrické pravděpodobnosti.
3. Hlavatý, Úvod do neeuclidovské geometrie.
4. Kössler, Úvod do počtu diferenciálního.
5. Bragg, O povaze věci.
6. Batěk, Chemické rovnice.
7. Rychlík, Úvod do elementární teorie číselné.
8. Schneider, Předpovídání povětrnosti.
9. Běhounek-Heyrovský, Úvod do radioaktivity.
10. Novák, Kolísání podnebí v dobách historických a geologických.

Kubišta J., viz *Bazin R.*, *Theuriet A.*

Kučera Bohumil, profesor university v Praze: *Nástin geometrické optiky a základů fotometrie*. 1915. 8° XVI, 464 str. 203 obr. 1 tab. pl. Kč 50.— *Sborník*, 14.

V Kučerově knize máme dosud jedinou českou učebnici moderní geometrické optiky, která umožňuje čtenáři, aby se podrobně seznámil s jejími výsledky. V době, kdy se fotografický přístroj, dalekohled a drobnohled staly nepostrádatelnou pomůckou nejen pro fysika, ale i pro přírodovědce, lékaře a technika, nutno Kučerovo dílo přivítati s povděkem. Je založeno na důkladném studiu příslušné literatury odborné a hlavně po stránce experimentální a strojové je v něm sneseno a názorně vyloženo vše, co tvoří základ velikého pokroku této důležité disciplíny.

Kučera Bohumil: *Tajemství dalekonosných děl*. Řada populárních kapitol. 1918. 16° 56 str. br. Kč 2.—

Spisovatel sdílí v knížce se čtenářem podstatu svého řešení problému, o němž se svého času mnoho psalo a mluvilo. Třebas tajemství tehdejší jest již odhaleno, nepozbyla knížka ta na své zajímavosti, zejména vylíčením všech teoretických a praktických předpokladů takového řešení.

Kučera Bohumil: *Základy mechaniky tuhých těles. Úvod do studia fysiky*. 1921. 8° VIII, 296 str. 121 obr. kart. Kč 48.— *Knihovna*, 6.

Příliš záhy zesnulý autor charakterisuje knihu takto: »Její podstatný ráz jest určen tím, že jí psal fysik pro fysiky. Ač se týká látky elementární a mnoho a mnohokrát zpracované, přece v ní odborník najde mnohé metodicky nové obraty a postupy, ba i některé nové myšlenky a vývody.« Kniha je zpracována na základě vektorového počtu, což velmi přispívá k ujasnění názoru a živosti představ, neboť rovnice mechaniky nabývají vektorovým výrazem neobyčejné průzračnosti a plastičnosti. Pro začátečníky, kteří znají pouze prvě základy počtu infinitesimálního, je připojen úvod do počtu vektorového.

Kučera B., viz též Posejpal V.; Sborník Kolářkův; Strouhal Č.

Kuhn Jaroslav, profesor průmysl. školy ve Vítkovicích: Vrtulové turbíny se zvláštním zřetelem na turbínu Kaplanovu. 1930. 4° 11 str. 19 obr. br. Kč 5.20 Sběrka příruček SE, 9.

Kaplanova turbína způsobila v teorii i ve stavbě vodních turbín revoluci. Nejlepší světové továrny se dnes zabývají její konstrukcí. Autor pojednává stručně o této vrtulové turbíně, kterou u nás staví továrny Českomoravská-Kolben-Daněk v Praze a J. Storek v Brně.

Kuklová-Štúrová Božena, docentka university v Bratislavě: Nakažlivé choroby 1931. 8° 60 str. Kč 12.— Sběrka přednášek, III/3.

Knížka chce umožniti širšímu obyvatelstvu spolupráci na boji proti nakažlivým chorobám, neboť boj ten vyžaduje součinnost nejen zdravotních úřadů a lékařů, ale i všeho obyvatelstva jimi ohrožovaného. Podává proto stručně dnešní znalosti o příčině nakažlivých chorob, o způsobu jich přenášení a o možnostech, jak před nimi chrániti jednotlivce, rodinu a větší celky obyvatelstva

Kulbakin Stefan, univ. profesor v Bělehradě: Mluvnice jazyka staroslověnského. Z rukopisu přeložil Bohuslav Havránek. 1928. 8° X, 214 str. br. Kč 33.—

Toto dílo ruského učence, nejlepšího znalce v svém oboru, vyšlo jako český originál. Pro svou metodičnost jest zejména posluchačům universitním vítanou pomůckou.

Lanson Gustave: Metoda literárního dějepisu. Přeložil Josef Kopal. 1931. 8° 40 str. br. Kč 6.—

Prof. Kopal přetlumočil nejúplnější a nejvýraznější projev předního literárního historika francouzského Gustava Lansonova, vyšlý ve sborníku De la méthode dans les sciences v novém vydání z r. 1924; na konci připojil některé doplňky z bruselské řeči Lansonovy i své poznámky.

Láska Václav, profesor university v Praze: Úvod do kosmické fyziky a matematické geografie. 1926. 8° 96 str. 70 obr. Kč 18.—

Obsah: Metody pozorovací a početní. Astrognosie. Zdáni. pohyby hvězd. Fyzika stálic. Planety, komety. Tvar Země. Hmoty Země a Slunce. Vnitro Země. Zem. magnetismus. Slunce. Měsíc. Vzdálenosti. Astron. soustavy souřadné. Čas. Refrakce. Paralakt. redukce. Aberrace. Měř. stroje. Východ a západ hvězdy. Pólová výška. Stanovení azimutu.

Láska Václav, profesor university v Praze, a **Hruška Václav**, profesor techniky v Praze: Počet grafický a graficko-mechanický. 1923. 8° X, 188 str. 127 obr. 3 tab. pl. Kč 34.— Knihovna, 9.

Grafický počet je nauka, jak provéstí výpočet vhodnými geometrickými konstrukcemi a měřením úseček při vhodně zvolené jedničce délkové. Počet ten má značné výhody, pokud nejde o přesnost výsledků větší než 1°/₁₀₀ nebo nejvýš 0.1^o/₁₀₀, takže ovládá dnes pole stále větší, ba některá odvětví děkují hlavně jemu za svůj vývoj. Je tudíž

knihy tato, která je prvním větším dílem českým o grafickém počtu, nepostrádatelnou učebnicí a příručkou všech, kdož se obírají aplikacemi matematiky.

Láska Václav a Hruška Václav: Teorie a praxe numerického počítání. 8° 1932. Knihovna, 15. V tisku.

Numerické počítání je dnes již tak propracovanou technikou jako na př. mikroskopování nebo analytická chemie. Kniha tato nám má nahradit do jisté míry celou, značně obsáhlou literaturu o tomto důležitém předmětu, který tvoří důležitou pomůcku nejen astronomie, geodesie a fyziky, ale i celé řady věd technických, jako pojistné matematiky, balistiky, stavební mechaniky atd. Autoři se v knize snažili o výklad po stránce teoretické i praktické. Kromě úvodu bude kniha obsahovat kapitoly o výpočtu aproximací, interpolací a numer. derivování, numer. řešení rovnic, numerickém integrování a řešení diferenciálních rovnic, vše provázeno četnými příklady.

Lectures expliquées pour tous. Sběrka cizolazyčné četby (s poznámkami a slovníčkem). Red. dr. Ferdinand Špišek. 8° Viz pod jmény autorů.

1. Maupassant, Choix de contes. Díl I.
2. Maupassant, Choix de contes. Díl II.
3. Bazin, Contes.
4. France, Contes choisis.
5. Daudet, Choix de Contes. Díl I.
6. Theuriet, Contes choisis.

Listy filologické. Odpovědní redaktoři O. Hujer, M. Hýsek, O. Jiráni a B. Ryba. Přílohu »Hlídku archeologickou« řídí A. Salač. 1932—33, ročník 59 (6 sešitů). 8° Předplatné Kč 30.—

Nejstarší český filologický časopis, věnovaný z polovice klasické filologii a humanismu, z polovice filologii slovanské, zvláště české (jazykozpytu i literární historii).

Listy filologické památce Jaroslava Vička. Zvl. otisk z roč. 57, 1930. 8° 228 str. br. Kč 16.—

Logaritmická stupnice, viz Měřítka a Grafické papíry.

Logaritmické hodinky. 1912. 13×9 cm. Kart. Kč 6.—

Je to papírový model logaritmického pravítka ve tvaru kruhové desky, který se velmi dobře hodí začátečníkům pro cvičení v užívání log. pravítek, než se rozhodnou koupit si určitý vhodný typ. Přirozeně na modelu nelze žádati přesnosti měřítka, ale jako cvičební pomůcka plně vyhoví, zejména při studiu podle Karhanovy Techniky počítací.

Logaritmické papíry, viz Grafické papíry.

Lörsch Karel, profesor průmysl. školy v Praze: Vyvažování a stroje vyvažovací. 1931. 4° 8 str. 24 obr. br. Kč 3.— Sběrka příruček SE, 12.

Při stále stoupajícím počtu obrátek strojů hnacích i hnanych je nutné, aby byly vyváženy všechny rotační hmoty. I při nejpřesnější obrábění se objeví u rotujících strojních součástí výstřednost. Je pak úkolem kontroly na vyvažovacích strojích výstřednost zjistit a odstranit. Autor pojednává o tomto vyvažování a popisuje vyvažovací stroje soustavy Losenhausenovy.

Macků Bedřich, profesor university v Brně: Fyzika. Úvodní učebnice pro vysoké školy. 1928. 8° IV, 528 str. 359 obr. pl. Kč 92.— Knihovna, 13.

Kniha tato je určena především jako úvodní učebnice pro studium základů fyziky na vysokých školách, zvláště na přírodovědecké fakultě. Obsahuje tolik, kolik možno probrati v dvousemestrových přednáškách

pětihodinových. Zvláštní pozornost je tu věnována definicím, předpokladům a rozlišování mezi výsledky pokusnými a dedukcemi z obecných zákonů. Kniha tvoří logicky spjatou soustavu základů fyziky a její studium lze vřele doporučiti, obzvláště začátečníkům.

Mácha F., viz Hertík S.

Máchal Jan: Boje o nové směry v české literatuře (1880—1900). 1926. 8° VIII, 120 str. br. Kč 10.—

Tuto knihu věnoval autor svým bývalým posluchačům, kteří v hojném počtu poslouchali přednášky o uvedeném tematě a přáli si, aby byly vydány tiskem; líčí v ní s přísnou objektivností boje Lumírovců, vznik realismu, symbolismu a dekadenci a literární proudy na Slovensku. Jest zavedena za souvislou četbu pro VIII. třídu všech typů gymnasijských. (MV 257/1927.)

Machovec František: Zobrazování tečen a středů křivosti křivek na základě nové metody. 1883. 8° IV, 140 str. 84 obr. na 8 tab. br. Kč 8.—

K zobrazování užil zesnulý autor pouze takových prostředků, jakých poskytuje deskriptivní geometrie. Přes to, že uplynulo již tolik let od její publikace, těší se metoda jeho dosud oblibě.

Mašek Bohuslav viz Hvězdářská ročenka; Jeništa J.

Maupassant, Guy de: Choix de contes. Vydal Ferdinand Špišek. 8°

T. I. 1925. 104 str. 1 obr. br. Kč 12.— Lectures, 1.

T. II. 1926. 108 str. 1 obr. br. Kč 12.80 Lectures, 2.

Výbor povídek opatřený poznámkami a slovníčkem.

Mazač František, Ing., profesor průmysl. školy ve Vítkovicích: Hoření paliva na roštu a jeho kontrola. 1931. 8° 90 str. 75 obr. brožov. Kč 18.— Sběrka příruček SE, 11.

V dnešní snaze po racionalisaci jest otázka hospodárného využití paliv v kotelně neobyčejně důležitá. Autor uvádí nejprve základní pojmy o vodní páře, přechází k hoření paliva, k bezdýmnému topení, definuje účinnost kotlu. Popisuje topný pokus a rozebírá podrobně přístroje, li- miž se kontroluje práce kotlu.

Mélanges linguistiques dédiés au 1er Congrès des philologues slaves. 1929. 8° 245 str. br. Kč 48.— Travaux, I.

These a příspěvky členů Pražského linguistického kroužku k řešení zásadních problémů linguistických s hlediska systému, věnované Prvnímu sjezdu slovanských filologů.

Měřítka a logaritmická stupnice, viz Grafické papíry.

Milbauer Jaroslav, profesor techniky v Praze: Cvičení v anorganické chemii. 2. opr. vyd. 1920. Rozebráno.

Chystá se třetí opravené vydání.

Milínovský Filip, profesor průmysl. školy v Praze: Elektrotechnická měření. 8°

I. Měření odporů. 1929. 40 str. 42 obr. br. Kč 3.20 Sběrka příruček SE, 3.

II. Měřicí přístroje. 1930. 32 str. 41 obr. br. Kč 6.— Sběrka příruček SE, 10.

Popsav normály a etalony probírá autor měření odporů podle zákona Ohmova (metody aval, amont, srovnávací a substituční), můstkem Wheatstoneovým, kalibruje reostaty, měří odpor elektrickým stejnosměrným proudem, dále malé odpory a speciální odpor, na konec pak

kalibruje skoro stejné odpory. V druhé části pojednává o měření přístrojů různých soustav; ve spisku není popis měřicích přístrojů, ale jsou uvedeny principy nejdůležitějších soustav a zejména práce s přístroji.

MNHMA. Sborník vydaný na paměť čtyřicetiletého působení prof. Josefa Zubatého na universitě Karlově 1885—1925. 4° IV, 498 str. 1 pod. 7 o. 1 m. br. Kč 80.—

Do sborníku přispěli čeští žáci prof. Zubatého od nejstarší generace do nejmladší články ze všech oborů: srovnávacího i obecného jazykozpytu, filologie indické, klasické, keltské, germánské, anglické a arci především slovanské, zvláště české. Ke konci jest připojen úplný soupis prací J. Zubatého z let 1884—1925.

Müller Karel: Přehled literatury byzantské 1929. 8° 88 str. Kč 12.—

Spisovatel, zabývající se již dlouhá léta studiem byzantské literatury, u nás téměř neznámé, podává tu instruktivní přehled o rozmanitých oborech této literatury umělé i lidové, básnické i prosaické, přihlížeje stále k jejím vztahům k jiné literatuře soudobé.

Neumann M., viz Zprávy.

Novák Otakar, profesor průmysl. školy v Kladně: Elektrické čištění kychtových plynů. 1930. 4° 18 str. 38 obr. br. Kč 7.40 Sbírk a příruček SE, 8.

Otázka elektrického čištění kychtových plynů je pro hutníka velmi důležitá. Autor jí probírá podrobně od prvních praktických pokusů až po dnešní dobu. Soupis literatury je velmi cenným doplňkem.

Novák Vladimír, profesor techniky v Brně: Fysika. Základní poznatky na podkladě pokusném. Pro posluchače vysokých škol, učitele a přátele věd přírodních. 8°

I. Mechanika. Akustika. Nauka o teple. 3. pozn. a dopl. vyd. 1929. X, 544 str. 375 obr. pl. Kč 96.— Knihovna, 3.

II. Elektřina. Optika. 3. pozn. a dopl. vyd. 1932. XIV, 640 str. 513 obr. pl. Kč 116.— Knihovna, 4.

Vřele doporučujeme každému, kdo chce studovat fysiku nebo prohloubit svoje fysikální vzdělání, tento spis, který dobře může soutěžit s podobnými spisy cizojazyčnými, nad něž vyniká jak stručností, tak i bohatostí obsahu a formou podání, svědčící o dlouholeté zkušenosti učitelské. Třetí vydání bylo pečlivě zrevidováno, a třeba bylo doplněno nejnovějšími poznatky, přece podrželo původní rozsah vhodným výběrem látky, což se hodí zejména posluchačům vysokých škol, k jejichž potřebám studijním bylo při úpravě tohoto vydání bedlivě přihlíženo.

Novák Vladimír: Pohádka o rozbitém atomu. 1930. 8° 112 str. 45 obr. Kč 21.— Sbírk a přednášek, II/1.

V sedmi kapitolách vylíčil autor postup atomismu, zejména v posledním půlstoletí. K atomismu hmoty přistoupil atomismus elektřiny a zářivé energie, a tím ovládla tato nauka veškerý fysikální svět. Konečně i atom podlehl atomismu, dřívější nerozborný celek stal se sám světem pro sebe a obraz vesmíru složeného ze soustav slunečních ovládl také v mikrokosmu. Proměnnost atomu je také v možnosti jeho trosek a v přeměně hmoty na záření. Propast, která byla mezi zářením hmotným a nehmotným, překlenuta je vlnovou mechanikou, která nejmenší hmotné částice spojuje nerozlučně s úkazem vlnivým. Hmotnost i nehmotnost jsou trvale spojeny.

Novák Vladimír: Fyzikální názor světový. 1922. 8° 32 str. 3 obr. br. KČ 4—

V kratičkém tomto přehledu jsou obsaženy podivuhodné výsledky fyzikálního badání až do nejnovější doby a na jejich základě je sestrojen jednotný názor světový.

Novák V., viz též Strouhal Č.

Novák Vlad. J., docent university v Praze: Kolísání podnebí v dobách historických a geologických. 1933. 8° 191 str. 9 obr. br. KČ 36— Kruh, 10.

Spis, první toho druhu v naší literatuře, podává českému čtenářstvu stručný přehled nynějšího stavu otázky kolísání podnebí, která zajímá různé vědy; není vyloučeno, že může nabyti i značného významu praktického. Vysvětliv, co je podnebí, jedná o podnebí a periodičnosti v kolísání v dobách historických, načež probírá čtvrtohorní dobu ledovou, vývoj podnebí v době poledové, ledová období ve starších dobách geologických a podnebí geol. dob předpleistocenních.

Novotný F., viz Demosthenes; Pio vati; Sbíрка přednášek a rozprav.

Oberpfalcer František: Jazykozpyt. 1932. 8° XII, 426 str. 6 obr. br. KČ 65—

Tato kniha shrnuje, co má vědět každý, kdo se obírá studiem jazyků, a co vůbec může zajímat toho, kdo chce hlouběji proniknouti do nauky mluvnické. Dělí se na čtyři hlavní části. Vstupní oddíl pojednává o lidské řeči vůbec. Nejprve podává výměr pojmů řeči, jazyka, mluvy, potom si všímá poměru řeči k myšlení a k citění, sleduje, jak se v řeči obráží rozvrstvení společnosti, pak nastiňuje vývoj písma a klasifikaci všech jazyků světa. Druhá část knihy se týká mluvení, fonetiky. Zde se dovidáme o povaze hlásek, o přízvuku, tónu řeči, rytmu a kvantitě. Na konec je názorný výklad o pokusné fonetice s několika pěknými obrázky. Hlavní díl jedná o pojmech mluvnických. Vychází od věty, potom v kapitolách o slově soustavně probírá jednotlivé části řeči a gramatické kategorie, mluví o stavbě slov a o jejich významu. V připojené kapitole o hláskách nastiňuje moderní badání fonologické. Část čtvrtá je věnována vývoji jazyků. Zevrubně si všímá všech typů změn hláskových, tvarových i syntaktických, ukazuje, jak se mění slovník, jak slova zanikají a nová se tvoří, o vypůjčování slov cizích a o míšení jazyků vůbec a na konec, jak se mění význam slov. Všecky výklady jsou osvětleny příklady brány hlavní z jazyka českého v jeho nynější podobě a širší základnu jim dává soustavné srovnávání českých jevů s příklady z klasických jazyků, z němčiny, z franštiny a z angličtiny, doprovázenými vždy českým překladem. Ke každé ze čtyř částí knihy je zvláště uvedena v poznámkách literatura, v níž lze najíti buď rozvedení přednesených názorů nebo mínění odchylná. Kniha se opírá o výsledky nejnovějšího vědeckého badání. Je to kompendium, jaké posud nebylo v naší literatuře publikováno.

Obešlo V., viz též Sobotka J.

Osovský Karel: Čtyřmístné tabulky logaritmické a trigonometrické. 1909. 8° 26 str. 2 tab. graf. br. KČ 120 Učebnice 124.

Otásek Josef, profesor průmysl. školy v Kladně: Vnitřní změny některých kovů a kovových slitin při vyšších teplotách. 1932. 4° 38 str. 95 obr. br. KČ 16— Sbíрка příruček SE, 13.

Ve spisku se jedná o strukturálních změnách kovů a kovových slitin důležitých pro praxi při vyšších teplotách. Tyto vztahy, dnes velmi

závažné při tepelném zpracování kovů, jsou podrobně popisovány a provázeny řadou diagramů a původních fotografií metalografických výbrusů. V české literatuře je to první větší spisek toho druhu.

Pánek Augustin: Dr. František Josef Studnička. Nástin jeho života a činnosti. 1904. 8° II, 112 str. S podob. br. Kč 4—

Pánek A., viz též Index: Zprávy.

Pavlik Bohuslav: O Heavisidově metodě řešení diferenciálních rovnic ve fyzice. 1930. 8° 43 str. 5 obr. br. Kč 6—

Nejprve ukazuje na problémy, kde lze této metody užití, zabývá se problémem sítě, zavádí pojem kmenové funkce a objasňuje význam operatorové rovnice. Pak řeší problém dvojím způsobem (též na příkladě), připojuje pomocné tabulky a věty a končí řešením příkladů.

Pecel Petr: Aplikace Newton-Puisseuxovy metody v geometrii. 1911. 8° 40 str. 27 obr. br. Kč 2—

Pelikán Ferdinand, docent university v Praze: Portréty filosofů XX. věku. 1932. 8° 96 str. 5 obr. br. Kč 18— Sběrka přednášek, I/9.

V pěti kapitolách zachycuje autor několik medailonů vynikajících duchovních vědců dnešní Evropy i Ameriky. Dva Anglosasové — James a Royce — zavádějí nás do myšlenkového i etického úsilí dnešní tolik obdivované a přeceňované Ameriky; Henri Bergson, hlava francouzských novospiritualistů, je tu zachycen v celé šíři své filosofie života a vývoje. Psychoanalýza Freudova, dnes tak moderní, sleduje se tu až k samým kořenům. Zvláštní místo přičteno zde noetice a křesťanské metafysice Mikuláše Losského, vedoucího myslitele ruského a slovanského vůbec. Bergson a Freud zavádějí nás také do moderní estetické teorie smíchu. Tak přihlíží knížka ke čtyřem národnostem, vedoucím dnešní filosofii, a dotýká se celé řady současných proudů filosofických. Pět portrétů filosofických je tu provázeno pěti obrazy těchto vůdčích duchů, které zhuštěný a poutavý výklad jen osvěžují.

Pelikán F., viz též Ruch filosofický.

Peroutka Emanuel, profesor university v Praze: Dějiny řecké. D. I. Doba předhistorická. 1908. 8° VII, 266 str. 119 obr. 1 tab. br. Kč 14—

Předčasná smrt zmařila prvnímu profesorovi starověkých dějin na české universitě v Praze dr. Peroutkovi dokončení jeho životního díla o řeckých dějinách. Autor sám vylíčil prehistorickou dobu před příchodem Řeků, a ač uplynulo 20 let od vydání knihy, zůstává kniha, jejíž těžiště tkví v popisu známých výkopů krétských, stejně zajímavou.

Peroutka Emanuel, profesor university v Praze: Ústavy států řeckých. Z jeho pozůstalosti doplnil a vydal Karel Svoboda. 1916. 8° IV, 160 str. br. Kč 12—

Z pozůstalosti Peroutkovy vydal nynější profesor klasické filologie při universitě v Brně, K. Svoboda, značně materiál doplniv, partii nejzajímavější, t. j. ústavní vývoj Řecka od království homerského do monarchií diadochů.

Petr Karel, profesor university v Praze: Počet diferenciální (část analytická). 1923. 8° XVI, 466 str. 11 obr. pl. Kč 90— Sborník, 16.

V knížce té se pokusil autor přesným způsobem zaváděti příslušné pojmy a dokazovati potřebné věty. Při tom bylo nutno podat alespoň stručně nauku o číslech iracionálních, což provedeno podle směrnic po prvé sice vyložených Dedekindem, avšak ve skutečnosti dávno již mlčky matematiky používaných. Vedle vlastního diferenciálního počtu

je podána celá řada aplikací, často připojovaných jako příklady k obecnému výkladu. Aplikace se týkají výhradně analýsy matematické, a to teorie funkcí reálné proměnné, nekonečných řad, potenčních řad, rozvoje Lagrangeova, rozvoji v okolí kritických bodů a pod., takže čtenář často najde v knize pomůcku při svých pracích souvisejících s těmito obory.

Petr Karel: Počet integrální. 2. pozm. vyd. s dod.: Úvod do teorie množství od Vojtěcha Jarníka, prof. univ. v Praze. 1931. 8° XXIV, 725 str. 24 obr. pl. Kč 160— Sborník, 13.

V integrálním počtu řídil se autor týmiž hlavními zásadami jako v počtu diferenciálním (Sborník, 16). Při tom v důsledku učiněných přání provedl změnu v tom, že připojil k různým odstavcům příklady ke cvičení, opatřené výsledky a po případě i návodem. Příklady ty ovšem nezáleží zpravidla v pouhém užití dokázaných vět, bez vlastního přemýšlení; neboť takové příklady si každý může dát sám v libovolném množství. Mají dokonce velmi často účel pobádati studující k samostatné práci vědecké; někdy zase jsou tak voleny, aby kniha mohla býti užívána jako příručka matematická. Značná váha byla kladena na to, aby byla zdůrazněna různost mezi integrálem definovaným jako funkce primitivní a mezi integrálem podle Cauchy-Riemanna. Nejdůležitější věty byly odvozeny v obou případech pro každý pojem zvlášť. Dále byly zevrubně rozeznávány integrály dvojnásobné a dvojnásobné a pod. pojmy, které často při povrchním výkladu se nerozlišují. Konečně zvláštní zřetel byl stále brán k numerickému počítání a uvedeny, na př. při mechanické kvadratuře, nejhlavnější metody v praxi vskutku užívané.

Petr Karel: Základy algebry. Připravuje se.

Petr Karel-Sobotka Jan: O životě a činnosti Eduarda Weyra. 1905. 8° IV, 60 str. 3 obr. příl. br. Kč 4—

Petr K., viz též Časopis; Sborník Kolářův, Láskův a Sobotkův.

Plo vati. Sborník prací českých filologů k uctění dvoutisíctého výročí narození Vergiliova. Red. O. Jiráni, F. Novotný, B. Ryba. 1930. 4° 176 str. 3 obr. 3 př. br. Kč 50—

Sborník obsahuje 13 studií týkajících se jednak Vergiliových děl samých, jednak Vergiliova významu pro českou kulturu. Zakončen jest ukázkami překladů T. Hály a O. Vaňorného.

Pismo pro popis rysů. Předloha normalisovaného písma (lat. i řec.) se vzorem obrazu na rysu, 1 výt. 70 hal. a porto, od 10 výt. franko, od 50 výt. po 65 hal. franko.

Placht Otto, vrchní odborový rada MŠO v Praze: České daně. 1517—1652. 1924. 8° 180 str. br. Kč 38—

Knihla Plachtova, která končí tam, kde začínají známé práce prof. Pekaře, a zjišťuje tak skutečnosti, z nichž vycházel vývoj vylíčený prof. Pekařem, přináší mnoho, co i dnes má aktuální význam pro každého, kdo je jakkoli na hospodářském životě interesován. Z vylíčení účinků daňové soustavy na hospodářský život jednotlivců lze vyvoditi leč které poučení i pro přítomnost.

Podobizny českých filologů. I. (Deset dopisnic.) Kč 7—

První serie obsahuje v bezvadné reprodukci ze závodu Štencova tyto podobizny: J. Dobrovský (podle kresby Kiprenského z r. 1823), J. Jungmann, P. J. Šafařík (obě podle maleb Ant. Machka), V. B. Nebeský (podle kresby J. Vilímka), Ant. Vašek, J. Gebauer, J. Král (obě podle kreseb M. Švabinského), Fr. Bartoš, J. Niederle, J. Zubatý (podle medaille J. Šejnosta). Každá podobizna je opatřena faksimilem podpisu.

Posejpal Václav, profesor university v Praze: Dějepis Jednoty českých matematiků. K padesátému výročí jejího založení. 1912. 8° VIII, 132 str. 28 obr. příl. 5 diagr. 1 tab. br. Kč 6—

Osvětliti činnost a osudy Jednoty v letech 1862—1912 podařilo se autorovi nejen objektivně a správně, ale také poutavě a v souvislosti s ostatními veřejnými poměry. 22 podobizny významných funkcionářů Jednoty a vědců zvyšují ještě hodnotu této zajímavé knihy.

Posejpal Václav: Fysika experimentální v přehledu soustavném. Litografované přednášky. 4°

I. Mechanika. 1930. 4° 127 str. 107 obr. br. Kč 26—

Je to prvá část přednášek, konaných na universitě Karlově pro posluchače fyziky, přírodních věd, medicíny a farmacie. Další části se připravují.

Posejpal Václav: Roentgenovy X-paprsky. 1925. 8° VI, 154 str. 66 obr. 8 tab. pl. Kč 40— Knihovna, 12.

X-paprsky způsobily převrat přímo revoluční v našem fyzikálním nazírání, zejména na atom a hmotu vůbec. Vedle toho se staly polem dalekosáhlých aplikací ve vědě i v technické praxi. Znání jejich podstatu a přehledně též obory jimi ovládané je pro mnohé nezbytnou potřebou, pro všechny přátele přírodovědeckého myšlení vědním užitečným a sugestivním. Kniha Posejpalova klade si za cíl být zde dobrou příručkou. Její podání, přísně vědecké a věcně úplné, na druhé straně stručné a prosté, činí ji přístupnou stejně dobře lékařů, biologů nebo techniků, jako fyziků z povolání.

Posejpal Václav-Kučera Bohumil: Půlstoleté jubileum Jednoty českých matematiků v Praze. S předn. B. Kučery. O významu charakteristik pro výklad elektrických zjevů výbojových. 1913. 8° VI, 52 str. br. Kč 1—

Práce druhého sjezdu klasických filologů slovanských v Praze. — Acta secundii congressus philologorum classicorum Slavorum Pragae 1931. 8° 475 str. br. Kč 75—

Sborník obsahuje vedle zpráv sjezdových text 45 přednášek proslavených na sjezdě v plenárních schůzích, v sekci vědecké i pedagogické. Psány jsou jazykem českým, polským, ruským, ukrajinským nebo latinským; k nim jsou připojeny vzadu stručné obsahy latinské.

Příloha didakticko-metodická, viz Časopis.

Pšenička J., viz Briot K.

Řehořovský Václav: Základové vyšší algebry. Díl I. Theorie souměrných funkcí kořenů. 1883. 8° VIII, 186 str. 5 příloh čís. tab. br. Kč 10—

Vyloživ základní pojmy počítá souměrné funkce kořenů z koeficientů algebr. rovnice, vyjadřuje jimi algebraické funkce koeficientů, vykládá sestavení a zařazení příslušných tabulek a jedná o souměrných funkcích rozdílů kořenů.

Réunion phonologique internationale tenue à Prague (18—21/XII 1930). 1931. 8° 326 str. br. Kč 80— Travaux, IV.

Přednášky členů Mezinárodní fonologické konference o aktuálních zásadních problémech strukturální lingvistiky a zpráva o debatách na konferenci.

Ročenka praktického strojnictví a elektrotechniky. Na skladě jsou roč. 1925—1930 ve snížené ceně po Kč 4—

Ročenka průmyslového a živnostenského dorostu na rok 1932/33. Sest. J. Jindra a E. Šubrt. Ročník 3. 1932. 16° 228 str. 101 obr. Čísel. tab. pl. Kč 15— Předcházející ročníky, pokud jsou na skladě, po Kč 6—

Ročenka tato těší se jako pokračování Ročenky prakt. stroj. a elektrotech. vzrůstající oblíbenosti. Kromě údajů kalendářních, poštovních a kolokovních obsahuje tabulky mocnin a odmocnin, převrácených hodnot, logaritmů, obvodů a obsahů kruhu, trigon. funkcí, dále matem. značky, výpočet úroků, jednotky a veličiny, chemické prvky, míry a váhy, specifické váhy, slitiny, výpočet ploch a těles, automob. značky, jakož i cenné články technické, přihlížející k nejnovějším pokrokům různých oborů.

Rocher Karel: Praktická mluvnice italská na základě latiny. 1921. 8° VIII, 435 str. kart. Kč 40— Učebnice 219.

Metoda profesora karlínské reálky Dr. K. Skály (pseud. Rocher) využití znalosti jazyka latinského k naučení jazykům románským, nalézají stále více přívrženců, jak svědčí zjev, že tato kniha vyšla též v jazyku německém a že obdobná mluvnice téhož autora pro jazyk francouzský jest zavedena na některých středních školách jako učebnice. (Srv. vlastní autorovy poznámky v Střední škole, roč. 31, 1924.)

Rozhledy matematicko-přírodovědecké. Red. František Vyčichlo a Alois Wangler. 1932/33, ročník 12 (4 sešity). 8° Předplatné ročně Kč 20—

Časopis tento popularisuje v nejlepší slova smyslu vědy matematické a exaktní vědy přírodní. Elementárnější ráz tím způsobený doporučuje jej žákům středních škol, jimž se vychází vstříc také vhodnými úlohami, a milovníkům těchto věd ze širší veřejnosti. Rozhledy jsou vlastně pokračováním Přílohy k časopisu pro pěstování mat. a fys. a jako taková vycházejí již od r. 1892, což nejlépe svědčí o jejich oblíbenosti.

Knih filosofický. Red. F. Pelikán a K. Vorovka. 8° Roč. III, 1923. IV, 332 str. Roč. IV, 1924. IV, 320 str. Roč. V, 1925. IV, 320 str. Roč. VI, 1927. IV, 340 str. Po Kč 60—

Růžička Antonín, přednosta odd. Technolog. musea v Praze: Autogenní sváření a řezání kovů. 1921. 8° 47 str. 15 obr. br. Kč 8—

Příručka ta jest určena jednak pro posluchače kursů v Technologickém museu, jednak praktikům a interesentům jako snůška prakt. poznámek a popisů jednotlivých zařízení.

Ryba B., viz Listy filologické.

Rychlík Karel, profesor techniky v Praze: Úvod do elementární teorie číselné. 1931. 8° 104 str. 1 obr. br. Kč 22— Kruh, 7.

Vyloživ pojem dělitelnosti pro čísla racionální, pojem prvočísla, kongruence pro celá čísla rac., řešení lin. kongruencí o 1 nezn. a lin. rovnic neurčitých, větu Fermatovu a Wilsonovu a pojem primitivních kořenů, pojednává autor o g -adických zlomcích, o kvadratických zbytcích, o zákonu reciprocity, o trojúhelníkových Pythagorových a racionálních. Především vědomosti, kterých je třeba ke studiu knihy, jsou velmi malé, takže všichni, kdož se zajímají o nauku o číslech, zejména žáci vyšších tříd škol středních, budou jí moci s prospěchem čísti.

Rychlík K., viz též Bolzano B.; Časopis.

Ryšavý Vladimír, profesor reálky v Praze: O počítacích strojích. 1928. 8° 45 str. 30 obr. br. Kč 9-20

Stručně, ale přístupně a zevrubně informuje nás o různých principech počítacích strojů a popisuje celou řadu strojů v praxi vskutku používaných. Je proto velmi vhodným informativním spisem pro každého,

který hledá poučení o těchto dnes nezbytných pomůckách početních, i kdyby již byl sám majitelem počítačového stroje.

Salač Antonín, profesor university v Praze: Nově objevená díla antického sochařství. 1930. 8° 68 str. 16 listů kříd. obr. br. Kč 19.— Sbirka přednášek, 1/5.

Podává výbor nejznamenitějších památek antického sochařství, a to řeckých, etruských a římských, pokud byly nalezeny v posledních letech, s výkladem o okolnostech, za nichž byly nalezeny, s jejich charakteristikou, jakož i s kritickým posudkem názorů, které byly o nich proneseny. Všechny památky jsou zároveň reprodukovány na 16 křídových tabulkách.

Salač A., viz též Listy filologické.

Sbirka přednášek a rozprav. Vydávají Extense československých vysokých škol Československé republiky ve 3 řadách:

I, pražskou red. Miloslav Hýsek, profesor university v Praze, a Karel Kavina, profesor techniky v Praze; II, brněnskou red. František Novotný a Jan Zavřel, profesori university v Brně; III, bratislavskou red. Richard Horna, profesor university v Bratislavě. 8° Viz pod jmény autorů.

- I. 1. Šimák, O knížeti Václavovi.
2. Ertl, Casové úvahy o naší mateřtině.
3. Kašpárek, Sibiř.
4. Jiráni, Vergilius.
5. Salač, Nově objevená díla antického sochařství.
6. Vavřínek, Parlament a politické strany.
7. Hilitzer, Les.
8. Hýsek, Komenský v beletrii.
9. Pelikán, Portréty filosofů XX. věku.
10. Drachovský, Šest přednášek o hospodářské krizi.
- II. 1. Novák, Pohádka o rozbitém atomu.
2. Trávníček, Jazyk a národ.
3. Teyrovský, Zvířena Československa.
- III. 1. Kolář, Vztahy evropské kultury k antice.
2. Kopal, Romain Rolland.
3. Kuklová-Štúrová, Nakažlivé choroby.
4. Eisner, Děvín u Bratislavy.

Sbirka příruček časopisu Československý strojník a elektrotechnik. Red. Jaroslav Jindra. 8° a 4°. Viz pod jmény autorů.

1. Vrba, Broušení nástrojů pro obrábění kovů.
2. Šarbach, Elektrické svařování.
3. Milinovský, Elektrotechnická měření. I.
4. Vrba, Dělicí hlavy, dělicí přístroje a jejich použití.
5. Hruška, Automobilní motory pro levnější paliva.
6. Šuchman, Výrobní organizace některých moderních továren německých.
7. Černoch, Hydraulické podávání u obráběcích strojů, zejména u stroje stružního.
8. Novák, Elektrické čištění kychtových plynů.
9. Kuhn, Vrtulové turbíny se zvl. zřetelem na turbínu Kaplanovu.
10. Milinovský, Elektrotechnická měření. II.
11. Mazač, Hoření paliva na roštu a jeho kontrola.
12. Lörtsch, Vyvažování a stroje vyvažovací.
13. Otásek, Vnitřní změny některých kovů a kovových slitin při vyšších teplotách.

Sborník Jednoty československých matematiků a fysiků.
8° Viz pod jmény autorů.

1. Weyr, Projektivná geometrie základných útvarů prvního řádu.
2. Kolářček, Hydrodynamika.
3. Studnička, Úvod do nauky o determinantech.
4. Strouhal, Mechanika.
5. Weyr, Počet diferenciální.
6. Strouhal, Akustika.
7. Studnička, Úvod do analytické geometrie v rovině.
8. Koloušek, Mathematiská theorie důchodů jistých a půjček annuitních.
9. Kolářček, Elektřina a magnetismus.
10. Sobotka, Deskriptivní geometrie promítání paralelního.
11. Strouhal, Thermika.
12. Strouhal-Kučera, Mechanika.
13. Petr, Počet integrální, s dod. Jarník, Úvod do teorie množství.
14. Kučera, Nástin geometrické optiky a základů fotometrie.
15. Strouhal-Novák, Optika.
16. Petr, Počet diferenciální (část analytická).
17. Závíška, Mechanika.
18. Čech, Projektivní diferenciální geometrie.
19. Vojtěch, Geometrie projektivní.
20. Petr, Algebra (připravuje se).

Sborník prací filologických univ. prof. Františku Grohovi k šedesátým narozeninám. 1923. 4° X, 164 str. 1 pod. br. Kč 40—

Sborník prací matematických a fysikálních, vydaný na počest šedesátého výročí narození dra. Františka Kolářčka. Red. B. Kučera a K. Petr. 1912. 8° IV, 270 str. obr. S podob. br. Kč 12—

Kromě životopisu Kolářčkova z pera jeho býv. asistenta, prof. dr. Závíšky, a vzpomínky prof. dr. Nováka na Kolářčkovo působení na technice brněnské obsahuje Sborník 29 vědeckých pojednání žáků a přátel Kolářčkových.

Sborník prací filologických dv. r. prof. Josefu Královi k šedesátým narozeninám. 1913. 4° XI, 313 str. 1 pod. 9 obr. 1 t. br. Kč 20—

Sborník prací matematických a fysikálních vydaný na počest šedesátého výročí narození dra. Karla Petra. Red. B. Bydžovský, F. Závíška a A. Zářek. 1928. 8° IV, 320 str. obr. S podob. br. Kč 40—

Životopis Petruv napsali Nušl a Kössler a svými pracemi přispělo 50 žáků a přátel Petrových.

Sborník Vlčkův, viz Listy filologické pam. J. Vlčka.

Semerád Augustín, profesor techniky v Brně: Příručka praktické geometrie. Díl I a II. 1921. 8° XV, 523 str. 303 obr. 4 tab. kart. Kč 72— Kniho vna, 5.

V I. dílu probírá autor základní pojmy geodetické, míry a váhy, posuzuje přesnost měření, pojednává o počtářských pomůckách a o přístrojích měřických a učí měřiti délky a úhly. Obsahem II. dílu jsou měřické metody, stručně, ale při tom přesně a přístupně probrané. U propočítaných příkladů praktických, jež užití přístrojů a metod názorně ilustrují, je užito též setinného dělení úhlového. Ráz a obsah knihy činí ji vskutku nepostradatelnou příručkou geodetickou.

Semerád Augustín-Valouch Miloslav: Pětimístné tabulky logaritmicko-trigonometrické pro šedesátinné a setinné dělení kvadrantu a polygonální tabulky pro setinné dělení kvadrantu. 1923. 8° 216 str. 9 obr. ppl. Kč 24—

Kromě logaritmů čísel a goniometrických funkcí pro dělení kvadrantu na 90° po $60'$ i pro dělení kvadrantu na 100° po $100''$ obsahují důležité polygonální tabulky a sbírku vzorců a řešení v geodesii uživatelských. Uvedením logaritmů pro obě dělení jest usnadněn přechod od jednoho systému k druhému podle použitého stroje. Dvojbarevný papír zamezuje omyly.

Servít F., viz Eukleidovy Základy.

Schneider Rudolf, profesor univ. a přednosta st. úst. meteorologického v Praze: Předpovídání povětrnosti. 1928. 8° 109 str. 26 obr. 1 tab. br. Kč 18— Kruh, 8.

Prvý díl knihy pojednává o prognosách na základě metody synoptické, druhý o prognose místní, třetí o pokusech předpovídati počasí na delší dobu. Kniha je psána přístupně a zajímavě, poučí a spolu vyvrátí nesprávné názory, někdy až pověrečné.

Schoenbaum E., viz Aktuárské vědy.

Schulz Ferdinand, profesor techniky v Praze: Technologie paliv. 1923. 8° VIII, 371 str. 137 obr. br. Kč 80—, pl. Kč 88—

Jediný spis pojednávající souborně o ložiskách uhlí, petroleje, rašeliny, živichných zřidel atd. u nás a o průmyslech zpracujících tyto suroviny (plynárenství, kokárenství, destilace petroleje, dřeva, živichných zřidel, uhlí, dehtu, výroba generátorových plynů). Popisuje přední továrny každého oboru u nás, uvádí statistiku a výrobní kalkulaci našich závodů.

Sobotka Jan, profesor university v Praze: Deskriptivní geometrie promítání paralelního. 1906. 8° XX, 644 str. 471 obr. br. Kč 36— Sborník, 10.

Obsáhlé toto kritické dílo pojednává s nejširšího vědeckého hlediska o metodách promítání paralelního. Spisovatel se zabývá nejprve promítáním kotovaným, načež přirozený přechod k dalším metodám tvoří promítání kruhové, jehož plodnost v geometrii metrické jest bohatě prokázána. S geometrického hlediska stojí v celém díle v popředí široce založené studium afinní příbuznosti soustav rovinných i prostorových. Zvláštní pozornost je věnována transformaci rovin průmětných, průmětům nesdruženým a nescetným bohatým konstrukcím grafickým, při čemž zvláště jest zdůrazněno obsáhlé studium křivostí dvou křivek afinních v bodech sdružených. Originalitou pojetí, širokou koncepcí a bohatstvím látky vyniká dílo toto nad podobné knihy i světové literatury. Psáno jest velmi jasně a založeno jest jako celá stavba geometrie deskriptivní na základech geometrie elementární.

Sobotka Jan: Differenciální geometrie. Litogr. přednášky. 4°

3. Parametrické vyjádření ploch. Útvary přímkové. Sest. V. Obešlo. 1914. VII, 506 str. obr. Kč 16—

Z této jediné české knihy pojednávající způsobem vyčerpávajícím o diferenciální geometrii zbývá již jen 3. díl. Obliba, které se těší přes svůj ráz litograf. přednášek, nejlépe svědčí o její hodnotě i potřebě.

Sobotka J., viz též Petr K.: Sborník Sobotkův.

Sova M., viz Daudet A.

Strojník, viz Československý strojník a elektrotechnik.

Strouhal Čeněk, profesor university v Praze, a **Novák Vladimír**, profesor techniky v Brně: Optika. 1919. 8° XXIV, 863 str. 482 obr. br. Kč 72— Sborník, 15.

Tento objemný díl Strouhalovy Fysiky (s ilustracemi namnoze původními podle fotografických snímků) obsahuje mimo optiku fysiologickou a meteorologickou přehledně zpracování všech ostatních částí optiky, nevyjímaje ani stručnou stať o fotografii. Zejména je přihlíženo k bohatému materiálu pokusnému a také vývojová stránka historická je zdůrazněna. Spis psaný učiteli tak zkušenými jest výbornou učebnicí a pomůckou všem, kdož hledají poučení ve velmi zajímavém tomto oddílu fysiky; hledání pak usnadňuje abecední rejstřík.

Studnička František Josef: O kvaternionech. 1894. 8° 100 str. 10 obr. br. Kč 4—

Pojednáv o číslech racionálních a iracionálních, reálních a imaginárních, zavádí shodně s Hamiltonem pojem kvaternionu jako čísla složeného lineárně ze 4 různých jednotek kvalitativních. Probrav aritmetiku kvaternionů, pojednává o nižších funkcích transcend. argumentu kvaternionálního.

Studnička František Josef: Základové nauky o číslech. Kniha I. O vlastnostech čísel prostých a jich upotřebení. 1875. 8° 5 obr. br. Kč 6—

Po úvodu historickém a o čísla a úkonech početních vykládá řadové vlastnosti čísel, jejich dělitelnost, o zbytecích lineárních, řešení neurčitých rovnic lineárních a řešení shod.

Studnička F. J., životopis, viz Pánek A.

Svoboda K., viz Peroutka E.

Šalamon Bedřich, profesor university v Praze: Návrh Jednoty českých matematiků a fysiků na reformu střední školy. Za součinnosti reformní komise. 1921. 8° 16 str. br. Kč 1—

Jednota pracovala již za války na návrzích na poválečnou úpravu českých škol středních. Její práce je výsledkem dlouhých a pečlivých úvah školských odborníků a zakládá se na jejich zkušenostech ze školské praxe. Spisek je přehledem jejich základních návrhů s jejich odůvodněním a konečně s určitým příkladem, jak bylo by lze je řešiti.

Šarbach Emanuel, profesor průmysl. školy v Praze: Elektrické svařování. 1929. 4° 19 str. 36 obr. br. Kč 3-20 Sbírká příruček SE, 2.

Instruktivní popis nejmodernějších metod a přístrojů pro svařování na tupo, sváření bodové, švové a obloukové.

Šebor J., viz Chemické listy.

Šetlík B., přednosta chem. odd. technol. musea v Praze: Galvanostegie, galvanoplastika a barvení kovů. 1925. 8° 104 str. 69 obr. ppl. Kč 35—

Po stručném úvodu o základech chemie charakterisuje kniha výstižně jednotlivé prvky a sloučeniny důležité pro obor, o němž jedná, a probírá pak podrobně jednotlivé metody pracovní, popisujíc též potřebné přístroje a uvádějíc vhodné recepty. Podrobný rejstřík usnadňuje užívání knihy hodící se pro studium i pro praxi.

Šilený Tomáš, ředitel reál. gymn. v Brně: Řecké starožitnosti. 3. rozm. vydání. 1926. 8° 171 str. 67 obr. br. Kč 18— Učebnice 222.

Oblíbená příručka, poučující o místopise řeckém, veřejném životě, zvláště v athenském státě, řeckém vojenství, náboženství a zejména obšírně o výtvarném umění řeckém (stavitelství, sochařství, malířství), všude se zřetelem k vlivu, jímž Řecko působilo na říši římskou.

Šimák Josef V., profesor university v Praze: O knížeti Václavovi. 1929. 8° 30 str. br. Kč 6— Sbírká přednášek, I/1.

Autor je vynikajícím znalcem českých dějin; do svého spisu shrnul vše, co objasňuje život a význam sv. Václava, kriticky zhodnotiv nej-

starší historické prameny a podává sytý obraz Václavova panovnického období. Jasný a obsažný výklad prof. Šimáka seznámí jak s problémy, týkajícími se svatého knížete, tak s dnešním stanoviskem dějepisné vědy; výrazně jest zde vylíčen i vývoj svatováclavské tradice.

Šimek A., viz Bragg W.

Šimková-Kadlecová H., viz Bragg W.

Špišek F., viz Lectures; Maupassant.

Štěpánek Josef, vrchní školní rada v Praze: O isotopech a stavbě atomů. 1925. 8° 45 str. 12 obr. br. Kč 4.60

Vyloživ pojem a historii isotopů, probírá jednotlivé metody a zařízení k jejich určení, podává jejich přehled, výklad isotopie a jedná o důsledcích jak ve stavbě atomů, jejich vlastnostech magnet. a magneto-optických, tak i v kosmu. Toto velmi instruktivní pojednání lze všem doporučit jako výstižnou a snadno pochopitelnou informaci o tomto základním problému moderní fyziky.

Štěpánek Josef: Jak se telegrafují obrazy. 1929. 8° 48 str. 37 obr. br. Kč 6.80

Autor ve svém instruktivním pojednání líčí jednotlivé metody telegrafického přenášení obrazů drátem i bez drátu a dochází v zajímavém svém líčení až k událostem posledních dnů. Řada vhodných obrázců názorně doplňuje text přístupně psaný.

Štěpánek Josef: O televizi. 1930. 16° 48 str. 20 obr. br. Kč 4.80

V tomto spisku popisuje autor v hlavních rysech celý rozvoj televise od počátečních pokusů až k moderním řešením tohoto problému. Hodí se každému, kdo se chce seznámit se základy vidění na dálku.

Štúrová B., viz Kuklová - Štúrová B.

Šubrt E., viz Ročenka.

Suchman Karel, ředitel průmysl. školy v Čes. Budějovicích: Výrobní organizace některých moderních továren německých. 1930. 4° 96 str. 65 obr. 74 tab. br. Kč 26.— Sbirka příruček SE, 6.

Autor pojednává podrobně o organizaci čtyř moderních německých továren na obráběcí stroje, které podrobně studoval na své cestě v Německu. Dnes, kdy se tolik mluví o racionální tovární výrobě, bude tato knížka výbornou pomůckou všem, kteří se zabývají touto otázkou.

Teissler Viktor, profesor university v Bratislavě: Z kinematiky lidského těla. 1925. 8° 16 str. 14 obr. br. Kč 1.60

Že celá řada ústrojí lidského těla je založena na principu páky, je každému známo. Ale jak zajímavých modifikací nabude známé jednoduché vylíčení páky v této aplikaci pro všechny tak důležité, překvapí jistě každého čtenáře tohoto zajímavého pojednání, doprovázeného řadou názorných obrázců.

Teyrovský Vladimír, docent university v Brně: Zvířena Československa. 1931. 8° 68 str. 1 mapa v textu a 17 obr. v příloze. Kč 17.20 Sbirka přednášek, II/3.

Spisek jest populárním úvodem do nauky o zeměpisném rozšíření zvířat na základě oněch jevů, které pozorujeme na zvířeně našeho státu, a zároveň úvodem do vlastivědného studia naší zvířeny. Jako vlastivědná příručka poslouží každému, kdo chce získati jistý povšechný obraz naší zvířeny.

Theuriet André: Contes choisis. Vydal J. Kubišta. 1933. 8° V tisku. Lectures, 6.

Výbor povídek, opatřený poznámkami a slovníčkem.

Travaux du Cercle linguistique de Prague. 8° Viz pod jmény autorů nebo tituly.

- I. Mélanges linguistiques...
- II. Jakobson R., Remarques...
- III. Trnka B., On the syntax...
- IV. Réunion phonologique...

Trávníček František, profesor university v Brně: Jazyk a národ. 1930. 8° 80 str. br. Kč 15.— Sbírkka přednášek, II/2.

Tato práce stručně ukazuje, že lze zkoumáním jazyka dojít k řadě poznatků o vývoji našeho národa, které jsou neméně důležité než výsledky jiných věd, ba někdy velmi důležité, protože jsou to jediné vědecké poznatky vůbec. Obsahuje výklady o příslušnosti našeho jazyka a národa nejprve k indoevropskému jazyku a národu, pak k balto-slovanskému a praslovanskému a líčí dále počátky samostatného vývoje našeho národa a vývoj v dobách historických. Tu si všimá vzniku křesťanství, našich vlivů na kulturu sousedních národů a konečně nejpodrobněji otázky československé.

Trnka Bohumil, profesor Karlovy university v Praze: On the syntax of the English verb from Caxton to Dryden. 1930. 8° 98 str. br. Kč 32.— Travaux, III.

Syntaktická charakteristika rané nové angličtiny a pokus o uvedení nejdůležitějších syntaktických faktů na jednotné tendence.

Valouch Miloslav: Astronomické tabulky pro dělostřelectvo na rok 1932. 8° 30 str. br. Kč 10—

Tabulky jsou určeny ke stanovení zeměpisné šířky a světových stran na kterémkoli pozorovacím místě v RČS z měření Slunce nebo Polárky theodolitem. Údaje úhlové jsou v setinném dělení.

Valouch Miloslav: Pětimístné tabulky logaritmicko-trigonometrické pro šedesátinné, setinné a dílcové dělení kvadrantu. 1926. Rozebráno. Nové vydání se připravuje.

Kromě logaritmů čísel obsahují logaritmy goniometrických funkcí pro dělení kvadrantu na 90° po 60', na 100° po 100' a na 1600de (dílců, ve vojenství často užívaných). Každá skupina tabulek je tištěna na papíru jiné barvy, čímž užívání jich je velmi usnadněno.

Valouch Miloslav: Tabulky astronomické, fyzikální a chemické, jakož i čtyřmístné logaritmy. (Výňatek z Tabulek logaritmických, 5. vyd.) 1923. 8° 72 str. 1 obr. br. Kč 5-60

Pro ty, kteří nepotřebují logaritmů pětimístných a ostatních tabulek matematických, byl upraven tento výňatek z 5. vyd. Tabulek log. téhož autora.

Valouch Miloslav a Valouch Miloslav A.: Sedmimístné logaritmy čísel od 1 do 120000. 1932. 4° VIII, 248 str. (Schvál. 25. 8. 1932, č. 102341; MV 224/1932.) ppl. Kč 28.— Učebnice 132.

Obsahují sedmimístné logaritmy čísel od 1 do 100000 pro pětimístný argument, při čemž část od 10000 do 12000 jest sestavena pro argument šestimístný, takže tabulka sahá až do 120000, osmimístné pomocné hodnoty ke stanovení log. goniom. funkcí malých úhlů, tabulku k převodu log brig a log nat, tabulku 11místných log. úročitelů předlžitých a polhžitých i jejich antilogaritmů, tabulky k výpočtu 30místných logaritmů podle metody Flowerovy, tabulku k převodu stupňů na vteřiny a míry úhlové na časovou a konečně tabulky dvojmoci a trojmoci, druhé a třetí odmocniny, převrácené hodnoty, obvodu, obsahu a průměru kruhu pro čísla od 1 do 1000. Číslice 5, 50... jež vznikly zvýšením o jednotku při krácení, jsou odlišeny, takže lze všechna čísla bezpečně krátiti na menší počet míst.

Valouch Miloslav a Valouch Miloslav A.: Tabulky logaritmické s čtými tabulkami matematickými a fyzikálními (astron. a chem., pětimístné i čtyřmístné). 8. část. změn. vyd. 1931. 8° IV, 204 str. 1 obr. (Schvál. 9. 5. 1931, č. 65238; MV 255/1931.) pl. Kč 17— Učebnice 133.

Kromě obvyklých (pětimístných i čtyřmístných) tabulek logaritmů čísel a funkcí goniometrických i jejich hodnot obsahují řadu tabulek matematických (přirozené log., tabulky složitého úrokování, pojišťovací, prvočísla, mocniny, odmocniny, převrácené hodnoty, obvody a obsahy kruhů a elips, převody měr úhlových a časových atd.), astronomických (Slunce, Země, Měsíc, planety a jejich družice, komety, stálice, přesece, čas pásmový, hvězdný, refrakce, poloha čsl. měst, hvězdáren a pod.), fyzikálních a chemických (57 tab. ze všech oborů) s přehledem rejdůležitějších veličin fyzikálních, takže tvoří skutečnou příručku pro výpočty i práce laboratorní. Rejstřík a vysvětlivky usnadňují užívání tabulek.

Valouch M., viz Bibliografické zprávy; Časopis; Kruh; Semerád A.; Schrön; Věstník JČMF.

Valouch M. A., viz Valouch M.

Vavřínek Josef, profesor reálky v Plzni: Rýsování. Potřeby a nástroje. Způsob vyučování. 1931. 8° 80 str. 42 obr. 4 tab. br. Kč 16— Sbírká metodik, 1.

Knížka je psána se stanoviska učitele, jehož vedením se má umění rýsovat u žáka vyvíjeti; ukazuje, o které schopnosti žákovy jest se učitel opřít a které se mají časem a vhodným postupem vytvořit a zdokonalit. Je vhodnou příručkou pro počáteční vyučování rýsování nejen na školách středních, ale i na školách občanských, odborných a pokračovacích.

Vavřínek František, profesor university v Praze: Parlament a politické strany. 1930. 8° 60 str. br. Kč 12— Sbírká přednášek, 1/6.

Knížka je velmi časová a nezbytná každému, kdo se chce poučit o problémech politického života, se kterými se denně v našem tisku a veřejných poměrech setkává. Autor jasně a s rozhledem po odborné literatuře a se zřetelem k politickému vývoji cizímu a domácímu vykládá o vzniku, organizaci a významu politických stran, na kterých spočívá naše státní správa, o jejich důležitosti a o světlých i stinných stránkách parlamentního systému, zabývá se kriticky i námitkami proti němu. V jeho knížce nalezneme odpověď na otázky, které každého politicky myslícího občana dnes znepokojují.

Věstník Jednoty československých matematiků a fyziků v Praze. Red. M. Valouch. 1932/33, ročník 2, 8° Vychází osmkrát ročně jen pro členy JČMF.

Obsahuje programy členských schůzí, zprávy o konaných schůzích členských, výborových a valných, různá oznámení spolková a podniků spolkových se týkající a pod.

Vlček J., viz Listy filologické.

Vojtěch Jan: Geometrie projektivní. Synthetické i analytické vyšetřování projektivních příbuzností a útvarů. 1932. 8° 12, 880 str. 80 obr. pl. Kč 260— Sborník, 19.

Spis tento podává jednotný celkový obraz geometrie projektivní podle dosažených výsledků. Snaží se vyložit látku způsobem jednoduchým a neunavujícím a je veden několika směry u nás novými. Vychází od logických základů, věnuje rozsáhlou pozornost projektivním transformacím, operuje metodou synthetickou i analy-

tickou a obrací pozornost také ke geometrii polydimensionální. Odkazy literární jsou velmi četné. Spis lze vřele doporučit jako znamenitou příručku i jako knihu pro studium ke zkouškám z matematiky, kde se zejména uplatňuje výhoda, že užívá také metody analytické.

Vojtěch Jan: Základy matematiky ke studiu věd přírodních a technických. 4. vyd. 8°

Část první. 1928. VIII, 407 str. 90 obr. pl. Kč 52.— Knihovna, 2.

Část druhá. 1931. VIII, 390 str. 40 obr. pl. Kč 60.— Knihovna, 7.

Kniha podává úvodní části t. zv. vyšší matematiky, totiž analytickou geometrii (i čar a ploch kvadratických), diferenciální a integrální počet s aplikacemi, zejména diferenciální geometrii čar a ploch, a diferenciální rovnice; přihlíží též k metodám počítání praktického. Složitější a tedy obtížnější teorie jsou probrány pokud lze přístupně. Četné příklady v textu provedené i ke cvičení navržené poskytují možnost snadno proniknouti základy uvedených nauk.

Vorovka Karel, profesor university v Praze: Dvě studie o Masarykově filosofii. 1. Několik myšlenek o Masarykově filosofii a jeho »Světové revoluci«. 2. Česká mravní hegemonie a příští česká válka. 1926. 8° 44 str. br. Kč 4·20

Z posudku prof. dr. Arne Nováka v Lumíru 1927: Největší pozornost budí ovšem Vorovkovy příspěvky k filosofické kritice Masaryka, ať zasahují celý jeho zjev myslitelský, nebo ať se speciálně zabývají Světovou revolucí; jest v nich skutečný rozbor...

Vorovka Karel: Kantova filosofie ve svých vztazích k vědám exaktním. 1924. 8° 140 str. br. Kč 12.—

Otázky týkající se prostoru a času, substance a kauzality, jimiž se Kant zabýval zevrubně, znovu se přihlásily při nynějším přerodu fyziky. Autor konfrontuje Kantovu filosofii poznání se současnými tendencemi věd exaktních slohem poutavým a jasným, který každému čtenáři usnadňuje náhled i do problémů nejobtížnějších.

Vorovka K., viz též Ruch filosofický.

Votoček Emil, profesor techniky v Praze: Anorganická chemie. 2. dopl. vyd. 1925. 8° XVI, 992 str. 109 obr. br. Kč 140.— pl. Kč 155.—

Učebnice tato jest určena v první řadě studujícím na vysokých školách, ať universitách či technikách. Kromě toho má však býti jakýmsi slovníkem anorganické chemie pro chemiky již působící, protože obsahuje velmi podrobný rejstřík věcný. Spis jest nejobširnější anorganickou chemií v českém jazyce a nezbytný každému chemikovi, ať již učiteli nebo praktikovi.

Votoček Emil: Cvičení v chemii organické. 3. vyd. 1922. 8° XII, 256 str. 13 obr. pl. Kč 72.—

Spis není pouhou snůškou předpisů k nevyhodnější přípravě toho kterého preparátu organického, nýbrž sleduje v první řadě cíle didaktické. Podává proto poučení o důležitých kapitolách chemie organické na základě vybraných praktických příkladů, jež znázorňují typické reakce a poskytují praktikantovi zároveň příležitost se vycvičiti v hlavních operacích chemie organické.

Votoček Emil: Česko-francouzský slovník terminologický a fraseologický pro chemii, fyziku a vědy příbuzné. 8° 1924. XX, 534 str. 1 tab. br. Kč 90.— pl. Kč 102.—

Spis ten jest nezbytný každému z pěstitelů věd exaktních, chce-li se obeznámiti s odbornou mluvou francouzskou ve své vědě, ať již, aby

mohl svá pojednání psáti jazykem francouzským, anebo aby jí mohl užívat k odborné konverzáci v jazyce tom. Slovník jest přírodovědci nejlepším doplňkem slovníků obyčejných, v nichž odborná část buď je neúplná nebo velmi často i chybná.

Votoček Emil: Organická chemie. 2. dopl. rozš. vyd. 8°

I. Řada mastná. 1927. 8° XVIII, 687 str. 24 obr. 2 tab. br. Kč 111— pl. Kč 122—

II. Řada sloučenin cyklických. 1930. XXI, 774 str. br. Kč 136— pl. Kč 150—

Kniha ta byla psána se zřetelem na studium organické chemie na vysokých školách. Ale jakožto nejobšrnější učebnice tohoto oddílu chemie jest nezbytná každému, kdo vniknouti chce hlouběji do ducha chemie organické. Užitá v ní klasifikace sloučenin organických je původní a jest založena na pojmu topicity, což studium velmi usnadňuje.

Vrba Jan, konstruktér v Praze: Broušení nástrojů pro obrábění kovů. 1928. 8° 151 str. 155 obr. br. Kč 18— Sběrka příruček SE, 1.

Z obsahu: Brusy, jich druhy, tmely atd. Broušení nástrojů: Frézy, vrtáky, kotoučové nože, výstružníky, závitníky, nože soustruž. a hobli., nožové hlavy. Broušící stroje pro broušení nástrojů. Brusy obyčejné, broušící stroje universální, speciální broušící stroje.

Vrba Jan, konstruktér v Praze: Dělicí hlavy, dělicí přístroje a jejich použití. 1929. 4° 98 str. 107 obr. br. Kč 18— Sběrka příruček SE, 4.

Od jednoduchých dělicích přístrojů a přímého dělení přechází autor k dělicí hlavě universální, popisuje její užití, provádí příslušné výpočty, zabývá se konstruktivním provedením dělicích hlav a přístrojů, uvádí pracovní příklady a výpočet ozubených kol, podává návod k výpočtu výměnných ozubených kol a končí zkouškami přesnosti.

Webr O., viz Chemické listy.

Weyr Eduard, profesor techniky v Praze: Odpověď k vědecké úvaze kritické p. dr. J. V. Pexidera, nadepsané: Pana dvorního rady prof. Eduarda Weyra Počet diferenciální. 1902. 8° 20 str. br. Kč 1—

Weyr Eduard, životopis, viz Petr K.

Xenia Pragensia Ernesto Kraus septuagenario et Josepho Janko sexagenario ab amicis, collegis, discipulis oblata. 1929. 8° VI, 471 str. br. Kč 80—

Tento sborník filologických prací obsahuje 24 vědecká pojednání přátel a žáků prof. dr. Arnošta Krause a prof. dr. Josefa Janka.

Zahradník K., viz též Bellavitis G.; Zprávy.

Záviška František, profesor university v Praze: Einsteinův princip relativnosti a teorie gravitační. 1925. 8° 166 str. 10 obr. br. Kč 16— Kruh, 1.

Kniha seznamuje čtenáře populárním, přitom však přísně vědeckým způsobem s Einsteinovou teorií. V první její části ukazuje autor, jak vznikla speciální teorie relativnosti z teorií starších, jak s nimi souvisí a v čem je předčí; vykládá některé její důsledky a vysvětluje různé zdánlivé paradoxy z ní plynoucí. Druhá část uvádí čtenáře do teorie obecné, jejíž fyzikální i myšlenkové základy jsou podrobně a důkladně vyloženy. Úvahám matematickým se kniha, pokud možno, vyhýbá; kde jsou, jsou jednoduché a jen k doplnění a ilustraci úvah

slovních. Matematický výklad Einsteinovy teorie, jehož naše vědecká literatura dosud nemá, autor připravuje; tato kniha, které si i odpůrci Einsteinovy teorie cení, má být k němu úvodem.

Záviška František, profesor university v Praze: *Mechanika*. Strouhalovy Experimentální fyziky svazek 1. 1932. 8° Sborník, 17. V tisku.

Strouhalova *Mechanika* vychází již v třetím vydání: je to úspěch, jakým se může vykáhati málo našich vědeckých učebnic a který nejlépe dokazuje její potřebu. Nové vydání *Mechaniky* je úplně přepracováno, takže lze říci, že je to nové dílo. Rozdělení látky je přehlednější, elementární části jsou zkráceny, aby mohly být podrobněji vloženy otázky obtížnější, hlavně ty, které jsou dnes v popředí vědeckého zájmu. I v novém rouše chce být *Mechanika* především učebnicí; vycházejíc od základů snaží se přivést čtenáře tak daleko, aby mohl bez obtíží studovati odbornou literaturu a díla zabývající se otázkami speciálními. Lze doufat, že i třetí vydání *Mechaniky*, které se má stát základem nové úpravy celé Strouhalovy Experimentální fyziky, bude přijato stejně vřídne jako obě vydání předešlá.

Záviška F., viz též *Časopis*; Sborník Láskův, Petrův a Sobotkův.

Zavřel A., viz *Sbírka přednášek a rozprav.*

Zdrahal Alois, ředitel reálky v Lounech: *Procentové tabulky pro základy 1—1150*. 1928. 8° 24 str. br. Kč 9.—

Velmi často je nutno vyjadřovati různá data v procentech, zejména ve výkazech statistických. Ve všech těchto případech výtečnou pomůckou jsou vydané tabulky umožňující, aby pouhým sečítáním bylo hledané procento nalezeno. Tabulek lze užití též velmi výhodně při dělení, jež se jich užitím mění v odčítání.

Zdrahal Alois: *Procenttabelle für Grundzahlen 1—1150*. 1928. 8° 24 str. br. Kč 9.—

Zemek J. H., techn. správce: *Slévárénství*. 1920. 16° 83 str. 18 obr. br. Kč 4.—

Praktický spisek pro dělníka a majitele dílny; pojednává o litině, jejím chemickém složení a vlastnostech, o postupu prací ve slévárnách, o kuplovrácích a pecech kelímkových, o litině kujné, oceli atd.

Zprávy Jednoty českých matematiků. První zpráva. Sestavili Mír umil Neumann a Karel Zahradník. 1870. 8° 87 str. Rozebr. — Druhá zpráva. Sest. Mír umil Neumann a Augustin Pánek. 1870. 8° 96 str. 34 obr. na 1 tab. br. Kč 4.— — Třetí zpráva. Sest. Mír umil Neumann a Augustin Pánek. 1871. 8° 96 str. 58 obr. na 1 tab. br. Kč 4.—

Zprávy jsou bezprostředními předchůdci *Časopisu*, který z nich vznikl, a obsahují výbor přednášek konaných té doby v Jednotě matematiků.

Zubatý J., viz *MNEMA*; *Podobizny*.

Žáček A., viz *Časopis*; Sborník Láskův, Petrův a Sobotkův.

Vydává, nakládá a tiskne *Knihkárna, nakladatelství a knihkupectví Jednoty československých matematiků a fyziků v Praze II, Vodičkova 20*. — Řídí Dr. *Miloslav Valouch*. — Vychází v druhé polovici každého měsíce kromě června až září. — Předplatné 10 Kč ročně. — Novinová sazba povolena řed. p. a t. čís. 11477/VII-1927. — Pošt. úřad šekový čís. 13103. — Telefon 29308.